

LAVEX

ROČNÍK XLII
3 • 2015

LANOVÁ DOPRAVA • CESTOVNÝ RUCH • MANAŽMENT • MARKETING

 Doppelmayr®

➤ Technické majstrovské dielo
na Mont Blanc

25 ROKOV SKÚSENOSTÍ V DOPRAVNÝCH RIEŠENIACH

Soči - Rusko

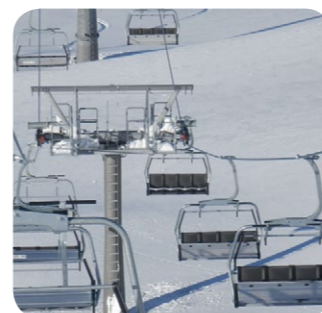
Lýžiarske vleky

Dopravné a nástupné pásy

Pulzné gondoly

Lanové dráhy

LST Ropeway Systems - Parc d'Activités Alpespace - 74 Voie Magellan
73800 Sainte Hélène du Lac - France
Tél. : + 33 (0)4 79 65 08 90 - Fax : + 33 (0)4 79 65 08 91
contact@lst-ropeway.com - www.lst-ropeway.com

Exkluzívny distribútor pre Slovenskú republiku - V.N.D. s.r.o.
sídlo: Slavkovská 210, 059 86 Nová Lesná; sklad a distribúcia: Slobody 1, 058 01 Poprad,
tel.: +421 (0) 918 642 008, +421 (0) 915 991 146
IČO: 36 694 428, IČ DPH: 20 22 26 70 49

LST, a company of

LAVEX info

Vydáva:

LAVEX, Lanovky a vleky, záujmové združenie na Slovensku, Liptovský Mikuláš
e-mail: lavex@lavex.sk
www.lavex.sk

Šéfredaktor:

Ing. M. Grešo

Redakčná rada:

predseda:
Ing. Peter Nanky
členovia:
Ing. A. Bisták, JUDr. P. Briák, PhD., Ing. J. Hulla, M. Petoczko, M. Sumka

Sídlo vydavateľa a adresa redakcie:

LAVEX, M. Pišúta 5, 031 01 Liptovský Mikuláš
IČO: 00 213 331
tel.: 044 5520 460
sekretariát: 0903 526 545
revíziní technici: 0903 527 545
e-mail: lavexinfo@lanovky.sk

Tlač a grafika

MB - POLYGRAF, s. r. o.
Lediny 42, 841 03 Bratislava
tel.: 0903 024 968
e-mail: mbpolygraf@lanovky.sk
www.lanovky.sk

Ročné predplatné na 3 čísla:

9,00 € vrátane poštovného / členským organizáciám LAVEX-u a spolupracovníkom poskytujeme časopis bezplatne

Predajná cena časopisu: 2,80 €

Predajné miesta:

Knihkupectvo VEDA,
Štefánikova 3, Bratislava
(pondelok - piatok 10:00 - 17:30)
tel.: 02 2092 0233

Informačné centrum
Andreja Kmeťa 22, 036 01 Martin
tel.: 043 4238 776

Elektronická verzia časopisu:

<http://www.lavex.sk/lavexinfo.htm>
<http://lavexinfo.lanovky.sk/>

Reklamné strany neprešli jazykovou úpravou v redakcii. Redakcia ani vydavateľ nezodpovedajú za kvalitu či grafické spracovanie hotovej inzercie a dodaných reklamných článkov.

ISSN č. 1336-1953
Evidenčné číslo MK SR - EV 3893/09
Vychádza 3-krát do roka.

Číslo vydané v decembri 2015

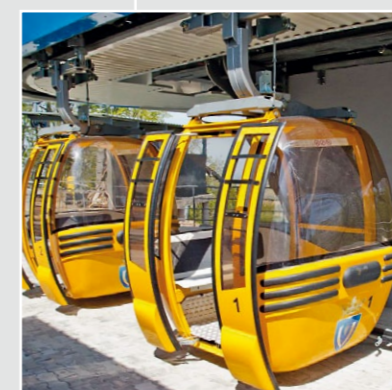
5

LS Snowland
Valčianska dolina

6

Lanovkár
Richard Rákoczy

19

Nová lanovka
v Maďarsku

Príhovor	2
Náš hosť	3
Zo života našich stredísk	
LS Snowland Valčianska dolina	5
Lanovkári, ako ich nepoznáme	
Richard Rákoczy	6
Z činnosti združenia	
Zasadalo Predstavenstvo a Dozorná rada LAVEX-u	8
Školenie pracovníkov elektrických zariadení lanových dráh	9
44. dni lanoviek a lyžiarskych vlekov	10
Oznamy a informácie	
Prvá svadba na Chopku	13
55. zasadnutie Prezídia Zväzu cestovného ruchu SR	14
Hotelieri vyzývajú politikov na podporu cestovného ruchu	15
Slovensko opäť zaujalo Európu návštevnosťou aj hotelmi	15
Jesenné stretnutie SACKA 2015	16
Bilancia letnej sezóny 2015	17
Svet lanoviek	
Nová lanovka v Maďarsku	19
Lanové dráhy	
Leitner	20
Doppelmayr	22
MND/VND	24
Zasnežovacie systémy	
MND/VND	25
TechnoAlpin	26
Snežné pásové vozidlá	
Kässbohrer - Termont	28
Svet lanoviek	
Nový lyžařský areál na Plešivci	30

Inzerentní čísla:

TECHNOALPIN
AUTORAŠTER

str. 2
str. 7

DOPPELMAYR
MND/VND
LEITNER
SUPERSNOW

obálka str. 1
obálka str. 2
obálka str. 3
obálka str. 4

25
since 1990

civmedia

TECHNOALPIN®
snow expertsPASSION
for
SNOW-
MAKING

www.technoalpin.com energy efficiency

Príhovor

Milí čitatelia,

v čase, keď som pripravoval tento príhovor, sa sekretariát združenia veľmi aktívne venoval organizácii 15. medzinárodnej výstavy horskej techniky INTERLAVEX 2016. Ako už bolo konštatované na 44. ročníku Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov dňa 8. októbra 2015 v Jasnej a tiež v príhovore predsedu Predstavenstva LAVEX-u Ing. Petra Nankyho v predchádzajúcom čísle časopisu, z mnohých dôvodov sa po dlhých úvahách a podrobnej analýze pristúpilo ku zmene termínu konania výstavy – z jesennej výstavy, konanej v októbri, sa stáva výstava jarná, konaná v dňoch 6. – 7. apríla 2016. Aj napriek skutočnosti, že v apríli bude aj medzinárodná výstava SAM ALPEXPO v Grenobli, rozhodli sme sa pre tento termín, keďže výstava v Grenobli nie je až tak výrazne ako napr. INTERALPIN v Innsbrucku navštevovaná odbornou verejnosťou zo strednej a východnej Európy. Rozhodujúcim faktorom pre zmenu organizácie výstavy však aj naďalej zostáva skutočnosť, že pokiaľ chceme na Slovensku túto výstavu ešte pár rokov udržať, musíme zmeniť koncepciu, a to predovšetkým v dôraze na zabezpečenie účasti aj tých návštevníkov, ktorí sú rozhodujúci pre odborné, ale najmä obchodné rokovania so zúčastnenými vystavovateľmi – teda majiteľov, konateľov a manažérov lyžiarskych stredísk Slovenska, a kvôli ktorým výrobcovia zariadení horskej techniky na výstavu prichádzajú. A, samozrejme, zlepšiť návštevnosť samotnej odbornej verejnosti, ktorej pokles na posledných

ročníkoch výstavy bol evidentný napriek výrazne zlepšenej pestrosti vystavovateľov aj vystavovaných exponátov. Či sa nám tento zámer podarí aj splniť, to budeme môcť povedať až po skončení podujatia. Dovtedy však zostáva ešte dosť času, aby sme urobili všetko, čo je v našich silách, pre prípravu naozaj reprezentatívneho a najmä jediného podujatia svojho druhu na Slovensku. Jedným z krokov na dosiahnutie tohto cieľa je spolupráca pri organizovaní výstavy s najväčším poskytovateľom

služieb v cestovnom ruchu na Slovensku – spoločnosťou Tatry Mountain Resort a partnerstvo s Asociáciou horských stredísk Českej republiky a Asociáciou lyžiarskych a turistických stredísk v Poľsku.

Cieľom partnerstva je o.i. aj spoluorganizácia konferencie, ktorá sa uskutoční formou panelových diskusií počas výstavy a na ktorej sa budú prezentovať

témy, ktoré by mohli prispieť k riešeniu problémov v rámci spoločného lyžiarskeho trhu Českej republiky, Poľska a Slovenska. Ďalším „lákadlom“ pre návštevu výstavy by mala byť aj možnosť prehliadky lyžiarskeho strediska JASNÁ, samozrejme s možnosťou lyžovania počas konania výstavy, či možnosť návštevy Aquaparku Tatrallandia.

Záverom, vážení priatelia a kolegovia, vás chcem srdečne pozvať už teraz na 15. medzinárodnú výstavu horskej techniky INTERLAVEX 2016, ktorá sa uskutoční v dňoch 6. – 7. apríla 2016 v LIPTOV ARÉNE v Liptovskom Mikuláši a teším sa, že spoločne vytvoríme výnimočné podujatie s nezabudnuteľnou atmosférou.

Ing. Miroslav Grešo
riaditeľ LAVEX-u

Náš hosť

V dňoch 30. júla až 2. augusta 2015 sa neďaleko slovenských hraníc – v Štítnej nad Vlárí (CZ) uskutočnili Majstrovstvá sveta juniorov v lyžovaní na tráve. Podujatia sa zúčastnil aj člen redakčnej rady časopisu LAVEX Info, a keďže funkciu technického delegáta majstrovstiev zabezpečoval slovenský delegát – pán Ing. Ladislav Šándor z Piešťan, rozhodli sme sa využiť príležitosť a urobiť s ním krátky rozhovor, aby nám tento, trochu netradičný šport bližšie predstavil.

* Pán Šándor, ste určite zaniietený lyžiar, vieme o vás, že ste sa dlhé roky angažovali v lyžiarskom stredisku Kálnica, ktoré sme poznali práve v súvislosti s propagovaním lyžovania na tráve. Ako ste sa vy k tomuto lyžovaniu dostali a aké funkcie vykonávate v tomto športe v rámci Slovenskej asociácie lyžovania či medzinárodnej lyžiarskej asociácie?

- V prvom rade ďakujem za vašu iniciatívu a tiež možnosť, aby som nadviazal mojim rozhovorom na náš šport, lyžovanie na tráve. Áno, bol som menovaný medzinárodnou organizáciou lyžovania FIS za technického delegáta v neďalekej Štítnej n/Vlárí, bola to pre mňa veľká pocta. Využil som moje skúsenosti z MS seniorov v rakúskom Rettenbachu i juniorských MS v lyžiarskom stredisku Dizín v Iráne (2010). Tu som tiež bol vo funkcii TD. Moja história v lyžiarskom športe píše už 47. rok. Začal som ešte v škole s rôznymi športami, v roku 1970 som pôsobil vo funkcii rozhodcu na pamätných MS v skokoch na lyžiach a bežeckých disciplínach na Štrbskom Plese. V lyžovaní na tráve som získal pekné ocenenie ako predseda organizačného výboru pri organizovaní juniorských MS (1992), majstrovstiev Európy (1994) a hlavne seniorských MS (1995), všetko v „domovskej“ Kálnici pri Novom Meste nad Váhom. V ďalších rokoch som sa aktívne zúčastňoval na viacerých FIS pretekoch pre dospelých, ale aj pre najmladšiu kategóriu. Organizoval som detský FIS kemp na lyžiarskom svahu Ahoj na Banke pri Piešťanoch, ale aj v Kálnici. Naposledy sme organizovali FIS preteky žiakov, od najmladších až po 15-ročných. Tu najčastejšie robím hlavného rozhodcu, kde využívam nadobudnuté skúsenosti

v technickej časti pretekov. V rámci Slovenskej lyžiarskej asociácie (SLA) som predsedom úseku lyžovania na tráve. Je to veľmi zaujímavá funkcia hlavne preto, že náš šport nepatrí do olympijských športov a musí „zápasit“ o svoju existenciu. Niekoľko rokov som aj vo funkcii vedúceho realizačného družstva Slovenska v lyžovaní na tráve. Od roku 1987 som sa dostal do FIS komisie lyžovania na tráve, kde som pracoval pre mládež, dnes som vedený ako technický delegát a rozhodca za Slovensko.

Ing. Ladislav Šándor

predseda úseku lyžovania na tráve SLA

* O úspechoch lyžovania na tráve na Slovensku sme krátko písali v článku „Svetový úspech lyžiarov na tráve vo Fukušime“ v LAVEX Info č. 3/2013. Ale aká vlastne je situácia v tomto športe na Slovensku, kde všade sa na Slovensku tomuto športu venujú a aká je naša pozícia vo svete?

- V našom športe, myslím si, sa blýska na lepšie časy. Prekonali sme výpadok v kategórii juniorov, zo žiackej kategórie

prichádzajú postupne pretekári, ktorí chcú nadviazať na úspešných seniorov. Vyrastajú nám pretekári vo viacerých regiónoch Slovenska. Máme mladých lyžiarov v SKI Krahule, LO v Sielnici, LO v Lučivnej, viacerí lyžujú aj v zime. Samozrejme, nemôžeme zabudnúť na Bratislavu, kde nám vyrastá alpská lyžiarka pre lyžovanie na tráve Nicol Fričová. Verím, že sa naša pozícia vo svete, ktorú sme si v týchto dňoch vylepšili, bude naďalej zlepšovať. Ved' naše tri zlaté medaily z posledných MS v Tambre (BELLUNO) v Taliansku (1. 9. – 6. 9. 2015), ktoré vybojovala v tvrdej konkurencii Barbara Míková z oddielu ASC Bratislava, sú veľkou výzvou. Na svete sme sa dostali do popredia, i keď len s jednou pretekárkou. V mužskej kategórii, v ktorej reprezentoval Slovensko Lukáš Ohrádka, sme tiež vybojovali pekné umiestnenia, ktoré nás zaradili do svetovej špičky. Po väčšej prestávke sme v juniorskej kategórii s Matúšom Ficeľom vybojovali pekné miesto v slalome, ale aj umiestnenie v obrovskom slalome i super kombinácii je zaväzujúce do ďalších rokov. Naši žiaci sú perspektívni pre ďalší rozvoj lyžovania na tráve. V tomto roku dosiahli mimoriadny úspech. Suverénne zvíťazili vo svojich disciplínach Adam Masár a Alex Jánoška.

* Na spomenutých majstrovstvách sveta juniorov v Štítnej sme mali možnosť vidieť lyžiarov na tráve z Rakúska, Švajčiarska, Česka či Slovenska, čo je prirodzené, ale aj z Iránu, Japonska či Maďarska. Ako funguje organizácia pretekov v tomto športe – mám na mysli jednotlivé vekové kategórie, pohárové súťaže, majstrovské súťaže a pod.

15. Medzinárodná výstava
horskej techniky

INTERLAVEX 2016

7. apríl LIPTOV
ARÉNA

Aquapark
Tatrallandia
Liptovský Mikuláš

Koľko krajín je registrovaných v medzinárodnej lyžiarskej federácii?

- Tak ako boli pretekári z viacerých štátov na juniorských MS v Štítnej, boli aj na seniorských MS v Tambre v Taliansku pretekári z dvanástich štátov. Je to stále málo, aby sme splnili podmienku FIS-u a stali sa olympijským športom. Viackrát sme sa zamýšľali v komisii, ako získať viac národných zväzov pre lyžovanie na tráve. Mladé talenty sú nadšené, že môžu „pestovať“ tento šport bez snehu. Viaceré mladé vekové kategórie nemajú možnosť chodiť na ľadovce, začínajú rozmýšľať nad trávou. V našej i medzinárodnej komisii, máme niekoľko mládežníckych kategórií U10, U12, U14, U16, ale aj kategórie junior i senior. V medzinárodnej lyžiarskej federácii je registrovaných niekoľko tradičných národných zväzov (AUT, ITA, SUI, CZ, SVK, GER, IRA, TPE, JPN), ale aj v minulosti aktívny turecký zväz, maďarský zväz, GBR, FRA, zväz USA, ktorý bol usporiadateľom prvých MS v disciplíne lyžovania na tráve. V súčasnosti sa pridávajú štáty ako India, Nepál, Litva a Švédsko.

* Predpokladám, že väčšina lyžiarov na tráve sa aktívne venuje alpskému lyžovaniu. Prečo v lete „presedávajú“ na trávnaté lyžovanie? Neriskujú tým príliš zranenia, ako im táto príprava môže pomôcť na zimnú sezónu?

- Pri viacerých rozhovoroch s predstaviteľmi národných zväzov sme dospeli k niektorým zaujímavým

Dvaja majstri sveta: Ján Nemeč (CZ) a Barbara Miková (SK) v kombinézach zn. DON QUIET.

záverom. Vyspelé alpské zväzy, ako AUT, ITA, SUI sú toho názoru, že pohyb na trávových lyžiach je dobrým vyplnením letnej sezóny. Napríklad Alberto Tomba z Talianska, Erwin Gansner zo Švajčiarska sú veľkými priekopníkmi lyžovania na tráve. Nepokazili si alpský štýl lyžovania, naopak, dostali dobrý „výkroj“ oblúka do nôh. Je to vynikajúci doplnkový tréning, pri ktorom pretekári nadobudnú kondíciu zodpovedajúcu zimnej príprave. Pre dobrých alpských lyžiarov nerobí problém po niekoľkých tréningoch dostať sa v lyžovaní na tráve na „výslnie“, možno až na pretekársku úroveň.

* Kedy budeme môcť vidieť na Slovensku opäť nejaké významné podujatie v lyžovaní na tráve, čo je potrebné pre to urobiť?

- V SLA, ak sa nám podarí získať viacerých trénerov v alpských disciplínach na „našu stranu“ a prídu nás podporiť na naše preteky, vidím veľkú šancu pre lyžovanie na tráve. Mali by sme podporiť každú lastovičku v tomto športe, usmerniť a začať s ním pracovať. Pozri „Skokan roka 2014“, ktorá bola na vyhodnotení „Lyžiar roka“ na Štrbskom Plese, 8-ročná Tatiana Suchá zo SKI Kremnica. Potom bude chuť robiť veľké FIS preteky aj na Slovensku. Veď od Kálnice je už veľmi ďaleko. Podľa našich predstáv chceme sa pripraviť na juniorskú kategóriu, FIS paralelný slalom na kopci Ahoj na Banke pri Piešťanoch. A kedy? Myslím, že v rokoch 2017 – 2019. Potom i MS juniorov.

Rozhovor pripravil: Miroslav Grešo

Barbara Miková – celková víťazka Svetového pohára v lyžovaní na tráve v obrovskom slalome, super G a super kombinácii.

Zlatá medaila Barbary Mikovej

Novinky v lyžiarskom stredisku Snowland Valčianska dolina

Jedno z mála lyžiarskych stredísk, v ktorom sa v tomto roku výrazne investovalo, je lyžiarske stredisko Snowland vo Valčianskej doline. Navštívili sme riaditeľa strediska pána Ladislava Cisárika, aby nám prezradil, čo všetko chystajú na zvýšenie kvality služieb v stredisku.

* Ako by si zhodnotil uplynulú lyžiarsku sezónu? Do akej miery ste spokojní s priebehom sezóny, návštevnosťou, mali ste nejaký vážnejší výpadok?

- Uplynulá lyžiarska sezóna aj napriek tomu, že sa začala neskoro – zasnežovanie sme spúšťali až 26. 12. 2014 v popoludňajších hodinách a dva dni na to, t.j. 28. 12. sme spustili prevádzku lyžiarskych vlekov a následne 30. 12. 2014 aj lanovú dráhu – bola úspešná z pohľadu návštevnosti aj tržieb. Historicky to bola jedna z najúspešnejších sezón a prispela k tomu aj bezporuchová prevádzka počas celej zimy a nejaké vážnejšie výpadky sme nezaznamenali.

* V tomto roku ste rozbehli viacero investičných akcií. Pokiaľ ide o technické vybavenie strediska, pribudne nový dopravníkový pás pre deti k detskému vleku, zvýšia sa parametre lanovej dráhy inštaláciou nástupného pohyblivého pásu a pribudne aj niekoľko snehových kanónov. Do akej miery sa tým zmení kvalita strediska?

- V rámci investícií v SCR Snowland je rok 2015 ozaj bohatý. Musím spomenúť inštaláciu dopravníkového pásu do detskej lyžiarskej školy v dĺžke 80 m, dodávku a montáž nástupného pásu na sedačkovú lanovú dráhu, čím sa zvýši dopravná rýchlosť lanovej dráhy, skráti čas prepravy a v neposlednom rade sa zvýši komfort nastupovania na sedačkovú lanovku. Ďalej pripravujeme montáž stacionárneho snežného kanóna na otočnom 10-metrovom ramene, tzv. arm ako

posilnenie zasnežovacieho systému a taktiež nakupujeme nové snežné skútre pre pracovníkov obsluhy zasnežovania a obsluhy dopravných zariadení. Taktiež sa v tomto období uskutočnila výstavba dreveného amfiteátra, v ktorom sa budú konať letné a zimné festivaly, ktoré pravidelne SCR Snowland organizuje. V letnom období sme dokončili asfaltové plochy, chodníky a cesty pre in line korčuliarov. Pripravujeme výstavbu dvoch apartmánových domov s cieľom zvýšenia ubytovacích kapacít.

* Podstatne výraznejšia je však investícia do rekonštrukcie a prístavby reštaurácie Humno. Aké bude mať táto stavba možnosti využitia?

- Najväčšia investícia v tomto roku je ozaj prestavba reštaurácie Humno. Podstatným spôsobom sa zvýšila kapacita reštaurácie (na cca 220 osôb) a kapacita príľahých terás. V rámci stavby vznikli ďalšie priestory a doplnkové služby ako: nový skiservis s požičovňou a úschovňou, miestnosť na masáže a trávenie voľného času, detské kútiky a nové kancelárske priestory, ošetrovňa horskej služby, info centrum. Samozrejme, k uvedenej kapacite ešte musíme pridať samoobslužnú reštauráciu Fastfood, ktorá ma kapacitu cca130 osôb.

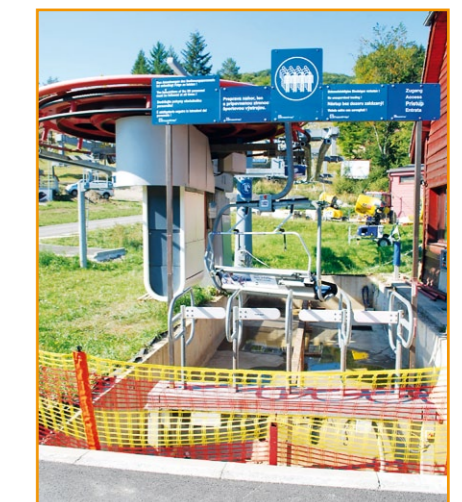
* Lyžiarske stredisko je určené na celoročné využitie, aj v letnom období sa tu koná mnoho zaujímavých podujatí. Čo by ste chceli zlepšiť v tejto oblasti?

- Samozrejme SCR Snowland sa snaží každým rokom zvyšovať počet aktivít, ktoré by prilákali stále viac návštevníkov počas celého roka. Usporiadávaním kultúrno-športových akcií propagujeme naše stredisko, a tým ho dostávame do povedomia stále širšej verejnosti. Rovnakú pozornosť venujeme aj firemným akciám, ktoré sa u nás tešia stále

väčšej popularite a lákajú spoločnosti z celého Slovenska aj okolitých štátov. Medzi najúspešnejšie akcie tohto roku patrí Valčianske lomidrevo, Skipasrun a celosvetovo známy SPARTANRACE. Postavením nového amfiteátru sa možnosti na celoročné využitie v oblasti spoločenských a športových podujatí ešte rozšírili. Do budúcnosti plánujeme ešte viac akcií masového typu, hlavne v letnom období.

Za rozhovor ďakuje Miroslav Grešo

Hostom v rubrike „Lanovkári, ako ich nepoznáme“ je tentokrát pán Richard Rákoczy, vedúci prevádzky lanovej dráhy v lyžiarskom stredisku SNOWLAND Valčianska dolina, o ktorom sme sa celkom náhodne dozvedeli, že je vášnivý poľovník a skôr, ako sa stal lanovkárom, pracoval ako strážca prírody v Národnom parku Malá Fatra. Má srdečný vzťah k prírode, a preto ho aj zlákala práca v lyžiarskom stredisku.

* Pán Rákoczy, môžete na úvod nášho rozhovoru povedať niečo o sebe?

- Narodil som sa v roku 1957 v Banskej Bystrici. Do základnej školy som chodil v Martine. Po ukončení základnej školy som študoval na martinskej Strednej priemyselnej škole strojníckej a po jej absolvovaní som nastúpil na základnú vojenskú službu do Kežmarku. Po vojenčine som začal pracovať v Železničných opravovniach a strojárňach vo Vrútkach. Najskôr ako robotník v prevádzke pri opravách osobných vozňov, neskôr ako majster. Pretože od malička som mal blízky vzťah k prírode, odišiel som pracovať na Štátnu ochranu prírody ako strážca Národného parku Malá Fatra so sídlom v Gbeľanoch. Táto práca bola stvorená pre mňa, pretože som mohol byť celé dni v krásnej prírode Malej Fatry.

* Čo vás zlákal pracovať v lyžiarskom stredisku, konkrétne v obsluhu lanoviek a lyžiarskych vlekov, aké činnosti ste doposiaľ v stredisku vykonávali?

- Vo Valčianskej doline sme mali chatu, a preto som sa ako dieťa chodil často lyžovať na dedinský vlek v doline. Keď sa začalo budovať lyžiarske stredisko, neváhal som a prihlásil som sa do zamestnania. Najskôr v roku 2002 ako brigádnik pri vlekoch, neskôr v roku 2005 na plný úväzok. Po čase prišla ponuka pracovať na novovybudovanej lanovke, kde som sa stal vedúcim prevádzky na lanovej dráhe a tu pracujem dodnes.

* Dozvedeli sme sa o vás, že sa dlhé roky venujete poľovníctvu. Kedy ste s tým začali, čo vás na poľovačke najviac teší, aké je to byť členom poľovníckeho združenia?

- Mojou najväčšou záľubou je poľovníctvo, ktorému sa venujem od detstva. K poľovníctvu ma priviedol môj otec, ktorý je tiež poľovník. Poľovný lístok som získal ako 18-ročný. Odvtedy poľujem v revíri Valčianska dolina. Za toto obdobie som zažil nespočetné množstvo krásnych zážitkov a príhod. Získal som mnoho priateľov z radov poľovníkov nielen z nášho revíru, ale aj v zahraničí.

* Čo si na poľovníctve najviac vážite, čo prežívate počas poľovačky?

- Chcel by som povedať, že poľovníctvo nie je len strieľanie divjej zveri. Poľovníctvo je hlavne o ochrane zvierat. Toto sa snažím vysvetliť pri každej príležitosti ľuďom, ktorí majú o poľovníctve skreslený názor. Samozrejme, k poľovníctvu patrí aj selektívny odstrel. Treba to robiť s úctou k zveri a v súlade so zákonom. Až potom uvidíte výsledky vašej práce v poľovníckom združení.

* Ako väčšina ľudí aj vy rád cestujete. Ktoré krajiny rád navštevujete? Patrí cestovanie tiež medzi vaše koničky alebo cestujete len kvôli poľovačke?

- Mojím koničkom bolo v mladosti aj lyžovanie a k tomu som viedol aj moje deti – syna Richarda a dcéru Ivanku. Syn sa ako reprezentant – junior zúčastnil na MS v Taliansku, Japonsku, Kanade a na Novom Zélande v snowboardcrosse. Dcéra tiež bodovala v Slovenskom pohári v slopstyle. Cestovanie však patrí medzi ďalšie moje koničky. Cieľom mojich ciest je hlavne spoznávanie severských krajín. Príroda je tam úžasná, miestami nedotknutá

Jazero Mjosa-Nórsko

Stubai – pracovná cesta

civilizáciou. S rodinou sme navštívili Nórsko, Švédsko, Dánsko, Fínsko. Kto navštívil tieto krajiny, vie o čom hovorím. Množstvo nádherných prírodných scenérií, fjordy, ľadovce, náhorné

plošiny, rieky a jazerá. Nádhera. Mojm najväčším snom je raz navštíviť Aljašku.

Za rozhovor ďakuje
Miroslav Grešo

Záľuba v poľovníctve

- UŽ 20 ROČNÉ SKÚSENOSTI.

- RÝCHLY A KVALITNÝ SERVIS

- ŠIROKÝ VÝBER NOVÝCH AJ JAZDENÝCH STROJOV

- NAJPREDÁVANEJŠIE SNEŽNÉ SKÚTRE NA SLOVENSKU

- NAŠE SKÚTRE SÚ VO VÄČŠINE VÄČŠÍCH LYŽIARSKYCH STREDÍSK

- AUTORIZOVANÝ IMPORTÉR SNEŽNÝCH SKÚTROV ARCTIC CAT (USA)

- NAŠI ZÁKAZNÍCI SÚ AJ: HORSKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA, SLOVENSKÉ ELEKTRÁRNE, TANAP, GLOBTEL (ORANGE), EuroTel (Slovak Telekom)

Importér:

AUTO RASTER, Neresnícka 3A, Zvolen

tel.: +421 903 810 149

servis@autoraster.sk

www.autoraster.sk

AUTO RASTER®

Zasadalo Predstavenstvo a Dozorná rada LAVEX-u

Dňa 4. septembra 2015 sa na svojom treťom riadnom zasadnutí zišli Predstavenstvo a Dozorná rada LAVEX-u, aby prerokovali niektoré záležitosti týkajúce sa prípravy 44. ročníka Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov, ktoré sa konali dňa 8. októbra 2015 v Jasnej, a tiež dôležité body prípravy budúročného INTERLAVEX-u.

Zasadnutie otvoril a všetkých prítomných členov privítal predseda predstavenstva Ing. Peter Nanky, ktorý ospravedlnil neprítomných a navrhol schválenie programu rokovania v zmysle predloženej pozvánky. Potom už riaditeľ LAVEX-u Ing. Miroslav Grešo vykonal kontrolu uznesení prijatých na predchádzajúcich zasadnutiach, pričom k niektorým uzneseniam konštatoval:

- Uznesenie č. 2/1/2010, týkajúce sa novelizácie zákona č. 544/2002 Z. z. o Horskej záchrannej službe – návrh novely zákona bol posunutý do 2. a 3. čítania schôdze NR SR, konajúcej sa 16. 9. 2015. Riaditeľ združenia uviedol znenie paragrafov, ktoré zákon mení a doplnia a ktoré sa týkajú prevádzky lyžiarskych tratí a zariadení osobnej lanovej dopravy. Podrobnú informáciu o zmenách v zákone LAVEX rozpošle členským organizáciám združenia formou spravodajského listu po prijatí zákona, ktoré sa predpokladalo v rámci vyššie uvedenej schôdze NR SR, keďže účinnosť novely zákona sa predpokladá od novembra roku 2015.

- Uznesenie č. 2/2/2011, týkajúce sa zmeny organizácie jarných prázdnin v SR – podnet na zmenu organizácie jarných prázdnin sa rieši prostredníctvom Zväzu cestovného ruchu SR, v ktorom má LAVEX zastúpenie. Keďže uvedená problematika je v riešení aj príslušných ministerstiev krajín V4, zástupca ZCR SR absolvoval rokovanie v predmetnej veci na Ministerstve dopravy, výstavby

a regionálneho rozvoja SR a zároveň predseda a riaditeľ združenia rokoval aj na odbore školstva VÚC Žilina. Na základe výsledkov rokovaní sa pripravuje oficiálny materiál pre Ministerstvo školstva SR, s ktorým sa bude rokovať o uvedenej problematike.

- Uznesenie č. 3/2/2014, týkajúce sa spolupráce pri tvorbe Národnej sústavy kvalifikácií – riaditeľ LAVEX-u prítomných členov predstavenstva a dozornej rady informoval, že práce na uvedenom projekte boli zo strany združenia ukončené, prijaté a schválené príslušnou sektorovou radou. Išlo o kvalifikačné požiadavky pre funkciu operátora lanovej dráhy a lyžiarskeho vleku.

- Uznesenie č. 3/2/2015, týkajúce sa vyhlásenia 5. etapy projektu „Kategorizácia lyžiarskych stredísk SR“ – Lavex a Sitour pripravili materiál pre vyhlásenie 5. etapy projektu, ktorý bol následne zaslaný 110 lyžiarskym strediskám s termínom prihlásenia sa do 15. 9. 2015. Ku dňu rokovania predstavenstva prejavili záujem zapojiť sa do projektu len 4 organizácie, preto sa výzva na zapojenie do projektu rozpošle strediskám ešte raz s upozornením, že pokiaľ nenastali v stredisku zmeny, ktoré by mali za následok zmenu v hodnotení strediska, nie je potrebné predmetný dotazník nanovo vyplňovať a zasielať. Je však potrebné túto skutočnosť oznámiť a zaslať objednávku.

V ďalšom bode rokovania sa členovia predstavenstva a dozornej rady venovali príprave 44. ročníka Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov. Riaditeľ združenia predložil program podujatia v intenciách, ako bol navrhnutý na predchádzajúcom rokovaní predstavenstva, a informoval o zabezpečení jednotlivých bodov programu.

V rámci zasadnutia Poradného zboru manažérov a vedúcich prevádzky lanoviek sa uskutočnil praktická ukážka na lanovej dráhe Lúčky – Vyhladka

a prezentácia troch tém – „Ekológia v lyžiarskych strediskách“, „Rozvoj mestskej lanovej dopravy vo svete“ a „Využitie lyžiarskych stredísk v mimosezónnom období“. Prednášatelia potvrdili svoju účasť na podujatí. V ďalšom riaditeľ združenia informoval o programe zasadnutia Valného zhromaždenia LAVEX-u pričom vyzval členov predstavenstva a dozornej rady na zaslanie návrhov na vyznamenanie zaslúžilých pracovníkov. Napokon bola prerokovaná otázka pozvaných hostí na podujatie, pričom bol schválený návrh na pozvanie Mgr. Mareka Harbuláka – prezidenta Zväzu cestovného ruchu SR a Ing. Jána Gavaliera – emeritného predsedu LAVEX-u.

Rokovanie predstavenstva pokračovalo vo svojom programe prípravou medzinárodnej výstavy horskej techniky INTERLAVEX 2016. Úvodnú informáciu podal riaditeľ LAVEX-u, ktorý zhodnotil doterajší priebeh prípravy podujatia a spoluprácu so spoluorganizátorom výstavy – spoločnosťou TMR, a.s. Okrem iného uviedol, že ponuka vystavovateľom je takmer hotová, rokovania s jednotlivými dodávateľmi služieb boli ukončené a začína sa pracovať na portfóliu vystavovateľských firiem, ktorým by sa mala ponuka na výstavu v najbližších týždňoch distribuovať.

Po uzavretí fejtó fázy prípravy sa prejde na prípravu pozvánok pre návštevníkov výstavy, ktoré sa budú distribuovať cez partnerov organizácie výstavy v Českej republike a v Poľsku. V štádiu prípravy je program panelových diskusií počas konania výstavy, ktorý je potrebné prerokovať so zástupcami partnerských asociácií lyžiarskych stredísk v Poľsku a ČR – uviedol na záver informácie o príprave INTERLAVEX-u riaditeľ združenia.

V rôznom Ing. Miroslav Grešo informoval o spolupráci s Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR vo veci revízie technických noriem pre zariadenia osobnej lanovej dopravy formou prevzatia európskych noriem prekladom. Ide o technické normy: STN

EN 12930 Bezpečnostné požiadavky na zariadenia určené na osobnú lanovú dopravu. Výpočty, STN EN 12929-2 Bezpečnostné požiadavky na zariadenia určené na osobnú lanovú dopravu. Všeobecné požiadavky. Časť

2: Dodatočné požiadavky na kyvadlové dvojlanové dráhy bez behúňových bŕzd a STN EN 12929-1 Bezpečnostné požiadavky na zariadenia určené na osobnú lanovú dopravu. Všeobecné požiadavky. Časť 1: Požiadavky platné

pre všetky zariadenia. V prípade ponuky zo strany úradu sa Lavex prihlási do spolupráce aj pre ďalšie technické normy.

Prípravil: Ing. M. Grešo

Školenie pracovníkov elektrických zariadení lanových dráh

Pred zimnou sezónou sa každoročne aktivuje výchovno-vzdelávacia činnosť pracovníkov lyžiarskych stredísk, ktorá je nevyhnutná pre kvalifikované obsadenie jednotlivých funkcií v prevádzke najmä dopravných zariadení. Týka sa to aj pracovníkov s elektrotechnickou kvalifikáciou, ktorí sú povinní každých päť rokov vykonať tzv. aktualizáciu prípravu.

V dňoch 26. a 27. októbra 2015 sa uskutočnilo v Hoteli Bystrina v Demänovskej Doline školenie a skúšky pracovníkov s elektrotechnickou kvalifikáciou pre výkon činnosti na elektrickom zariadení lanových dráh v súlade s vyhl. č. 205/2010 Z. z. o určených technických zariadeniach a určených činnostiach. Školenie bolo rozšírené aj na pracovníkov pre výkon činnosti na elektrických zariadeniach do 1000 V - § 22 a § 23 vyhl. č. 508/2009 Z. z. o vyhradených technických zariadeniach. Na školenie a skúšky sa prihlásil nečakane vysoký počet – až 38 pracovníkov od rôznych prevádzkovateľov

technických zariadení, pričom – a to je veľmi potešiteľné – prevládala mladšia generácia účastníkov. Školenie viedli skúsení revízi technici LAVEX-u pod taktovkou

pána Petra Grieša s kvalifikáciou predsedu skúšobnej komisie podľa programu v súlade s uvedenými vyhláškami. Prvý deň školenia boli účastníci oboznámení najmä s niektorými novými právnymi predpismi a zmenami právnych predpisov, súvisiacimi s výkonom ich činnosti, ako aj zmenami technických noriem, ktoré nastali za posledných päť rokov – od vykonania ich poslednej skúšky. Išlo najmä o zmenu zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a zákon č. 402/2013 Z. z., ktorým bol od 1. januára 2014 zriadený Dopravný úrad ako orgán štátneho dozoru vo veciach leteckej, vodnej a železničnej dopravy, ktorý nahradil známy Úrad pre reguláciu železničnej dopravy.

V oblasti technických noriem bol vykonaný výklad zmien technických noriem týkajúcich sa bezpečnostných požiadaviek pre zariadenia osobnej lanovej dopravy, vydaných k 1. 7. 2015 a to najmä: STN EN 12929-1 Požiadavky pre všetky zariadenia, STN EN 12929-2 Požiadavky pre dvojlanové lanové dráhy, STN EN 12930 Výpočty, STN EN 13243 Elektrické zariadenia s výnimkou zariadení pohonov a mnoho ďalších zmien a opráv v technických normách, týkajúcich sa problematiky elektrických zariadení a bezpečnosti na elektrických zariadeniach.

Na druhý deň školenia sa uskutočnili skúšky, a to formou písomného testu a ústnou skúškou, na ktorej bolo možné zistiť skutočný prehľad vedomostí jednotlivých účastníkov z danej problematiky. Možno konštatovať, že v priemere boli preukázané dobré vedomosti aj u účastníkov s kratšou odbornou praxou, v niektorých prípadoch bola úroveň vedomostí naozaj vysoká.

Účastníci školenia hodnotili veľmi pozitívne celkový priebeh školenia vrátane jednotlivých prednášok a prednášajúcich, ako aj kvalitu služieb v hoteli Bystrina.

J. Rojček

44. dni lanoviek a lyžiarskych vlekov

Dni lanoviek a lyžiarskych vlekov sú už dlhých 44 rokov symbolom blížiacej sa zimnej lyžiarskej sezóny. Keď sa lanovkári v roku 1972 prvýkrát stretli v Jasnej, aby hovorili o možnostiach rozvoja lyžiarskych zariadení na Slovensku, nikto asi netušil, že toto podujatie pretrvá toľko rokov a stále bude o čom hovoriť. A tak tomu bolo aj 8. októbra 2015 v Zotavovni SNP v Jasnej, kde sa na 44. ročníku Dni stretlo viac ako päťdesiat zástupcov združenia LAVEX.

Podujatie Dni lanoviek a lyžiarskych vlekov ako obvykle otvorilo zasadnutie Poradného zboru manažérov a vedúcich prevádzky lanoviek, ktoré sa začalo praktickou ukážkou o skladovaní a manipulácii ropných produktov na sedačkovej lanovke Lúčky – Vyhliadka, kde je tento systém technicky aj organizačne vybudovaný veľmi dobre. Stretnutie na lanovke bolo malou ukážkou toho, ako je potrebné pristupovať v súlade s platnou legislatívou k ochrane životného prostredia v lyžiarskych strediskách vo vzťahu k ropným látkam, ktoré v prípade aj malej havárie môžu byť zdrojom znečistenia veľkého rozsahu, najmä čo sa týka spodných vôd. Po ukončení praktickej ukážky pokračoval program zasadnutím poradného zboru, kde po krátkom príhovore predsedu poradného zboru Ing. Petra Tomku pokračovala prednáška na tému **Ekológia lyžiarskych stredísk**, ktorú predniesol Ing. Peter Babiak zo spoločnosti DAUBA, s.r.o. Vo svojej prednáške vychádzal z predpokladu, že lyžiarske strediská prešli procesom posudzovania vplyvov na životné prostredie¹, na väčšinu stavebných objektov boli vydané územné aj stavebné povolenia² a stavby boli skolaudované. V prípade potreby boli príslušnými okresnými úradmi, odborními starostlivosťou o životné prostredie, vydané povolenia na vodné stavby, na odber vody pri zasnežovaní, na vypúšťanie odpadových vôd.³ Boli tiež vydané

súhlasy na stavby a prevádzkovanie možných malých a stredných zdrojov znečistenia ovzdušia. Povinnosti pri zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami (podľa zákona o vodách), ktoré v lyžiarskych strediskách predstavujú najmä pohonné látky, prevodové a hydraulické oleje, plastické mazivá atď., ako aj nebezpečné odpady vzniknuté pri servisných prácach sú nasledujúce:

- účinne aj za mimoriadnych okolností zabrániť v stavbách a zariadeniach, kde sa so znečisťujúcimi látkami pracuje, ich nežiaducemu úniku do pôdy, do povrchových a podzemných vôd
- používať len také zariadenia, technické postupy alebo iné spôsoby zaobchádzania so znečisťujúcimi látkami, ktoré sú vhodné aj z hľadiska ochrany vôd
- zabezpečovať prevádzku stavieb a zariadení zamestnancami oboznámenými s osobitnými predpismi, bezpečnostnými predpismi a s podmienkami určenými na zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami z hľadiska ochrany vôd
- pravidelne vykonávať kontrolu skladov, skúšok tesnosti potrubí, nádrží a prostriedkov na prepravu znečisťujúcich látok a vykonávať ich pravidelnú údržbu a opravu
- vybudovať a riadne prevádzkovať účinné kontrolné systémy na včasné zistenie úniku znečisťujúcich látok, na pravidelné hodnotenie výsledkov sledovania a oznamovať výsledky orgánu štátnej vodnej správy
- ten, kto zaobchádza so znečisťujúcimi látkami v množstve väčšom ako 1 m³, je povinný mať vypracovaný „Plán preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku znečisťujúcich látok do životného prostredia a na postup v prípade ich úniku“ (schvaľuje SIŽP)
- vedenie evidencie zaobchádzania s prioritnými znečisťujúcimi látkami
- vedenie dokumentácie nakladania so znečisťujúcimi látkami

- plnenie povinností vyplývajúcich zo súhlasov a povolení orgánu štátnej vodnej správy.

S použitými obalmi znečisťujúcich látok sa zaobchádza ako so znečisťujúcimi látkami, na ktoré sa vzťahuje **zákon o odpadoch**, pretože tieto obaly sú nebezpečnými odpadmi. Z ustanovení zákona o odpadoch vyplývajú nasledujúce povinnosti:

- zaradiť vzniknuté odpady podľa Katalógu odpadov
- viesť evidenciu o nakladaní s odpadmi
- mať vypracovaný „Havarijný plán nakladania s nebezpečnými odpadmi“
- označovať odpady určeným spôsobom
- odovzdávať odpady na zhodnotenie, resp. zneškodňovanie oprávneným osobám
- predkladať hlásenia, sprievodné listy nebezpečných odpadov na príslušné správne orgány
- plnenie povinností vyplývajúcich zo súhlasov a povolení orgánov štátnej správy odpadového hospodárstva.

V prípade prevádzkovania zdrojov znečisťovania ovzdušia (vykurovacie kotle, malé čerpace stanice pohonných hmôt,...) je potrebné dodržiavať ustanovenia **zákona o ovzduší**, čo predstavuje:

- vedenie evidencie o spotrebách vykurovacích médií, pohonných látok
- prevádzkovanie zariadení v súlade s technickou dokumentáciou
- predkladať výpočty o vypustených množstvách látok znečisťujúcich ovzdušie a výške poplatkov za znečisťovanie ovzdušia
- plnenie povinností vyplývajúcich zo súhlasov a povolení orgánu štátnej správy ochrany ovzdušia.

Výšky pokút za nedodržanie zákonmi predpísaných povinností sa podľa závažnosti pohybujú v rozsahu od 700 do 6 600 €.

Záver prednášky bol zameraný na fotodokumentáciu stavu hospodárstva ropných produktov z niektorých slovenských a rakúskych lyžiarskych stredísk. Plodná diskusia, ktorá

prebiehala počas prezentácie jednotlivých obrázkov, potvrdila vhodnosť vybranej témy. Z predložených fotografií bolo poznať veľké rozdiely v stave starostlivosti o životné prostredie najmä v slovenských strediskách. „Najlepší“ u nás sa v niektorých ukazovateľoch vyrovnávajú alpským strediskám.

¹⁾ Zákon č. 24/2005 Z. z. O posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

²⁾ Zákon č. 50/1976 Zb. O úze.mnom plánovaní a stavebnom poriadku.

³⁾ Zákon č. 364/2004 Z. z. O vodách.

Autor prednášky chce osobne poďakovať p. Tomášovi Holienčíkovi, Zvolenčanovi – dlhodobo žijúcemu v Rakúsku za sprostredkovanie návštev v rakúskych lyžiarskych strediskách.

Zasadnutie poradného zboru pokračovalo prednáškou o mestských lanových dráhach, ktoré zaznamenávajú dynamický rozvoj nielen vo veľkých mestských aglomeráciách.

Mestská lanová dráha – súčasť mestskej dopravy? ÁNO!

Na úvod si predstavíme, o akú technológiu lanových dráh môže ísť:

- **Trojlanový systém** – dve laná nosné, jedno laná ťažné (3S)

TD35 Ritten / Renon, Bozen / Bolzano (BZ) / IT

- **Dvojlanový systém** – jedno laná nosné, jedno laná ťažné (2S)

2S Ngong Ping – Hongkong

- **Jednolanový systém** – jedno laná ťažné a zároveň nosné

Výhody lanovej dopravy v meste:

- **Nízke nároky na priestor**

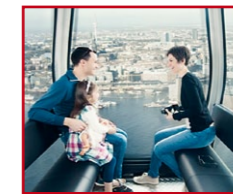
Lanové dráhy majú kompaktné rozmery a vyžadujú minimálny plošný priestor. Sú dokonale integrované do panorámy mesta.

Mestská lanová dráha Renon v centre Bolzána / IT

- **Nádherne výhľady**

Cestujúci si môžu vychutnať krásny výhľad počas svojej cesty v kabíne lanovej dráhy.

- **Exkluzivita trasy pre lanovú dráhu**

Trasa lanovej dráhy nekoliduje s inými druhmi mestskej dopravy.

- **Priemerná rýchlosť dopravy – obmedzenia**

Na lanové dráhy nemá vplyv iný druh mestskej dopravy – zápchy, cestné prekážky atď. Lanová doprava garantuje konštantnú rýchlosť dopravy cestujúcich bez meškania, ako aj bez zmeny harmonogramu jazdy.

• **Krátky čas montáže**
Po dodávke lanovej dráhy nastáva montáž samotnej

technológie na tvári miesta vo veľmi krátkom čase. Je to možné hlavne vďaka modulovej a predmontovanej konštrukcii jednotlivých elementov lanovej dráhy.

- **Strmé úbočia**

Lanové dráhy majú najlepšiu účinnosť na prepravu cestujúcich pri veľkom výškovom rozdieli. Trasa lanovej dráhy

Horská cesta sa vinie ako had, namiesto toho, trasa lanovej dráhy ide priamo do cieľového miesta

je prispôbená individuálnym potrebám daného miesta.

- **Spojenie s centrami oddychu, zábavy, historickými jadrami...**

Lanové dráhy sa používajú na spojenie zmyselných častí danej lokality – centrá oddychu, zábavy, nákupné centrá, historické jadrá, ZOO atď.

Spojenie s centrom oddychu

Prejazd nad chránenými miestami

- **Positívny aspekt použitej energie**

Lanové dráhy sú v prevádzke šetrné k životnému prostrediu – napájané elektrickou energiou. Využitie elektrickej energie je prispôbené počtu cestujúcich.

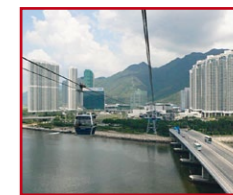
Ako príklad – Mestská lanová dráha Medellin získala veľké grantové financovanie z Organizácie Spojených národov Za čistý rozvoj, pretože dokázala znížiť emisie oxidu uhličitého. Až do tohto bodu sa podarilo znížiť zhruba 121 000 ton CO₂.

- **Nízke investičné náklady, ako aj nízke prevádzkové náklady**

V porovnaní s inými systémami dopravy lanové dráhy potrebujú relatívne

nie veľké kapitálové investície, ako aj prevádzkové náklady. Náklady na výstavbu mestskej lanovej dráhy tvoria asi 50 % nákladov na výstavbu

električkovej trate a dokonca 10 % nákladov potrebných na výstavbu metra.

• Architektúra

Spolu so systémom lanových dráh architektúra ponúka veľmi veľa kreatívnych možností:

- slobodný pohľad na vytvorenie architektúry staníc
- konštrukcia a výber farebnosti staníc, podpier
- individuálny vzhľad kabín lanovej dráhy

Zaha Hadid – Hungerburgbahn Innsbruck / AT, Oblé, mliečno biele stanice pripomínajú zasnežené úbočia Álp.

• Bezpečnosť

V porovnaní s inými systémami dopravy. Podľa zistení nehôd v doprave z federálneho úradu štatistického vo Wiesbadene 2011 (počas 5 rokov – v závislosti od prejdenej kilometrov)

Lietadlo:	1 nehoda na 113 mil. km
Lanové dráhy:	1 nehoda na 17,1 mil. km
Auto:	1 nehoda na 1,46 mil. km
Vlak:	1 nehoda na 1,31 mil. km
Autobus:	1 nehoda na 616 000 km
Električka:	1 nehoda na 225 000 km

Hneď po lietadlovej doprave sú lanové dráhy druhým najbezpečnejším prostriedkom dopravy. Sú nielen dopravným prostriedkom, ale aj atrakciou, a v tom je ich budúcnosť.

Zasadnutie Valného zhromaždenia LAVEX-u

Druhú časť programu Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov už tradične tvorilo zasadnutie Valného zhromaždenia LAVEX-u, na ktorom sa nielen hodnotia hospodárske výsledky združenia, ale aj konzultujú najrôznejšie problémy týkajúce sa prevádzky lyžiarskych stredísk. Rokovanie otvoril predseda predstavenstva združenia Ing. Peter Nanky, ktorý privítal zástupcov členských organizácií a osobitne prezidenta Zväzu cestovného ruchu SR Mgr. Mareka Harbuláka. Úvodný bod programu zasadnutia Valného zhromaždenia patrilo oceneniu pracovníkov lyžiarskych stredísk, ktorí sa počas svojho života výrazne zaslúžili o rozvoj lanových

dopravných zariadení. Zlatý odznak „Za zásluhy“ si prevzalo sedem pracovníkov zo štyroch lyžiarskych stredísk a jeden pracovník zo združenia LAVEX:

Ján Chudý – lyžiarske stredisko Jasná – Otupné, pri príležitosti životného jubilea 60 rokov, vedúci prevádzky kabínkovej lanovej dráhy, v brandži pracuje od roku 1981.

Milan Valaštiak – lyžiarske stredisko Jasná – Otupné, pri príležitosti životného jubilea 60 rokov, vedúci prevádzky a vedúci elektroúdržby na kabínkovej lanovej dráhe, v brandži pracuje od roku 1983.

Juraj Majerčiak – lyžiarske stredisko Jasná – Otupné, pri príležitosti životného jubilea 60 rokov, operátor sedačkovej lanovej dráhy, v brandži pracuje od roku 1978.

Peter Čáni – lyžiarske stredisko Jasná – Záhradky, pri príležitosti životného jubilea 70 rokov, strojník a elektroúdržbár lanovej dráhy Záhradky, v brandži od roku 1966, v súčasnosti ako brigádnik – prax na lanovkách úctyhodných 45 rokov.

Miroslav Hlinka – lyžiarske stredisko Martinské hole, pri príležitosti životného jubilea 60 rokov, staničný a elektroúdržbár na sedačkovej lanovej dráhe, obsluha lyžiarskych vlekov, v brandži pracuje od roku 1977.

Ondrej Mareta – lyžiarske stredisko Snowland Valčianska dolina, pri príležitosti životného jubilea 60 rokov, operátor a elektroúdržbár sedačkovej lanovej dráhy, v brandži pracuje od roku 2003.

Juraj Dír – lyžiarske stredisko SKI Centrum Kľačno, pri príležitosti životného jubilea 60 rokov, stál pri zrode strediska a podieľal sa pri jeho budovaní.

Jozef Rojček – LAVEX Liptovský Mikuláš, pri príležitosti životného jubilea 60 rokov, revízný technik elektrických zariadení, odborný lektor, v združení od roku 1979 – služobne najstarší pracovník sekretariátu združenia.

Hodnotenie činnosti združenia za rok 2014

Hodnotenie činnosti združenia za rok 2014 - správu o činnosti združenia za pohľad vykonávaných činností aj dosiahnutých ekonomických výsledkov predniesol riaditeľ sekretariátu LAVEX-u Ing. Miroslav Grešo. V prvej časti správy sa zamerával na celkové hodnotenie situácie v zimnom cestovnom ruchu na Slovensku všeobecne, pričom rok

2014 charakterizoval ako rok vytriezvenia, keď po relatívne úspešnej sezóne 2012/13 prišla opäť sezóna slabšia, a to v priemere až o 20 %, ktorá priniesla nielen pokles tržieb vo väčšine lyžiarskych stredísk, ale aj zhoršenú platobnú disciplínu voči LAVEX-u. V závere roka 2014 LAVEX evidoval pohľadávky až vo výške 50 % z dosiahnutých celkových výnosov roka.

Hlavnú pozornosť vo svojom vystúpení však venoval stratégii ďalšieho organizovania medzinárodných výstav horskej techniky INTERLAVEX, keďže toto podujatie sa stalo rozhodujúcim pre udržanie ďalšej stability združenia. Z dôvodu zvýšenia atraktivity výstavy oslovil LAVEX na spoluprácu pri organizovaní 15. ročníka výstavy spoločnosť Tatra Mountain Resort, v zariadení ktorej sa posledné dva ročníky výstavy už organizovali, a tiež ponúkol partnerstvo zväzom lyžiarskych stredísk v Českej republike a v Poľsku, aby sa tak zvýšila celková úroveň výstavy, ktorá by pritiahla viac návštevníkov.

V ďalšej časti správy sa venoval iniciatíve, zameranej na snahu o zvýšenie záujmu detí pri organizovaní zimných lyžiarskych kurzov na základných a stredných školách. Podporiť záujem o kurzy sa LAVEX usiloval na Ministerstve školstva SR, a to formou poskytovania zliav ski pasov, zliav v požičovniach lyžiarskeho výstroja či zabezpečením inštruktorov priamo z lyžiarskych stredísk.

V záujme zvýšenia bezpečnosti a komfortu lyžovania detí počas jarných prázdnin sa usiluje LAVEX od roku 2014 dosiahnuť zmenu organizácie jarných prázdnin. Dôvodom je najmä veľká koncentrácia rodín – detí a rodičov v dostupných lyžiarskych strediskách pri súčasnom modeli prázdnin, pričom vzdialenejšie strediská

zívajú prázdnou. Navyše v čase jarných prázdnin na Slovensku trvajú ešte prázdniny v Českej republike a Poľsku.

Po skončení prejavu o správe o činnosti podal predseda Dozornej rady LAVEX-u Ing. Ján Krištofík správu dozornej rady o kontrole hospodárenia združenia. Uviedol, že daňové priznanie za rok 2014 je spracované v súlade so zákonom č. 595/2003 Zb. O daniach z príjmov, účtovníctvo je vedené v zmysle zákona č. 431/2002 Zb. O účtovníctve. Za rok 2014 bol dosiahnutý záporný hospodársky výsledok, ktorý bol na zasadnutí predstavenstva LAVEX dňa 13. 3. 2015 podrobený rozboru, pričom členovia predstavenstva a dozornej rady mali k dispozícii podrobný prehľad výnosov a nákladov za uvedené obdobie.

Diskusiu otvoril prezident Zväzu cestovného ruchu SR. Prezident zväzu Mgr. Marek Harbulák vo svojom vystúpení poďakoval riaditeľovi združenia za pozvanie na stretnutie lanovkárov a následne predstavil Zväz cestovného ruchu SR – jeho členov, činnosť zväzu, prácu v sektorových radách a komisiách dôležitých inštitúcií, ktoré majú rozhodujúci vplyv pri tvorbe legislatívy a prerokovaní dôležitých dokumentov v oblasti cestovného ruchu. Vyzdvihol najmä úlohu zväzu pri pripomienkovaní legislatívnych predpisov, ktoré sťažujú podnikanie jednotlivým subjektom cestovného ruchu.

V diskusii pokračoval Ing. Ján Macek, ktorý reagoval na príspevok týkajúci sa novely zákona o Horskej záchranej

službe otázkou, kto bude kontrolovať povinnosť nosenia prilieb na lyžiarskych tratiach u detí do 15 rokov. Riaditeľ združenia Ing. Miroslav Grešo a predseda združenia Ing. Peter Nanky k uvedenému podali vysvetlenie, že v zmysle predmetného zákona ide o povinnosť osoby na lyžiarskej trati, teda lyžiara, a dozor nad dodržiavaním tejto povinnosti prislúcha v zmysle § 4 odst. 2 zákona Horskéj záchranej služby.

Na záver zasadnutia valného zhromaždenia dňa 8. októbra 2015 v Jasnej predseda predstavenstva LAVEX-u Ing. Peter Nanky zhodnotil priebeh zhromaždenia, poďakoval sa prezidentovi ZCR SR Mgr. Marekovi Harbulákovi za prijatie pozvania a všetkým účastníkom za účasť na zasadnutí, poprial všetkým úspešnú blížiacu sa zimnú sezónu a zhromaždenie ukončil.

Miroslav Grešo, Ing. Jaroslav Mačičák

Šéfredaktor webového portálu Lanovky.sk a člen redakčnej rady časopisu Lavex info JUDr. Peter Brňák vstúpil dňa 22. mája 2015 do stavu manželského na netradičnom mieste – v krásnom romantickom prostredí Rotundy na Chopku. Jeho vyvolenou sa stala Lenka Cmarková. Svadobný obrad mal všetky tradičné náležitosti – nevesta v krásnych bielych šatách a šťastný ženich si povedali svoje ÁNO v prítomnosti rodičov, svojich najbližších, priateľov a samozrejme lanovkárov, ktorí sa všetci vyviezli na vrchol Chopku lanovkami z Jasnej. Nechýbalo ani pohostenie s nádhernou svadobnou tortou. Novomanželom prajeme radostný štart do spoločného života.

Na svojom 55. zasadnutí sa zišli členovia Prezídia Zväzu cestovného ruchu SR, aby prerokovali dôležité body aktuálneho legislatívneho procesu a vyjadrili sa k príprave Národného systému kvality služieb CR na Slovensku. Zasadnutie viedol prezident zväzu Marek Harbulák, ktorý privítal prítomných členov prezídia a hostí z Asociácie zábavy a hier.

V úvodnom bode programu M. Harbulák informoval o plnení uznesení. K uzneseniu týkajúcemu sa základných téz akčného plánu rezortu v oblasti podpory cestovného ruchu, prezentovaných štátnym tajomníkom MDVaRR SR na stretnutí Slovenskej agentúry pre cestovný ruch, Zväzu cestovného ruchu SR a sekcie CR MDVaRR SR, a k uzneseniu týkajúcemu sa návrhu na zmenu organizácie jarných prázdnin na základných a stredných školách uviedol, že obe boli predmetom stretnutia prezidenta zväzu s generálnou riaditeľkou sekcie CR, ktoré sa uskutočnilo 24. 8. 2015. Na predmetnom rokovaní si vyžiadali informácie o spoločnom postupe k otázke jarných prázdnin v rámci ministerstiev školstva krajín V4. Keďže generálna riaditeľka nemala informácie o spomínaných rokovaní, prisľúbila, že poverí kolegov, aby preverili výstupy z predmetných rokovaní a zároveň potvrdila, že sekcia cestovného ruchu bude uvedenú tému podporovať a pomôže s organizáciou stretnutí s relevantnými subjektmi pri riešení tohto návrhu.

Čo sa týka aktuálnej legislatívy, viceprezident zväzu S. Macko informoval o pripravovaných zmenách niektorých zákonov, ktoré majú dosahy na cestovný ruch. Osobitne upozornil na autorský zákon, ktorý bol schválený 1. 7. 2015 s účinnosťou od 1. 1. 2016. Uviedol, že zákon okrem iného prináša nový mechanizmus vyrovnania autorských odmien, tzv. one stop shop. Nie je však

jasné, ako sa bude v praxi realizovať, kto bude oprávnený zastupovať ostatné OKS pri výbere. V súvislosti s týmto mechanizmom sa naskytá množstvo otázok, ktoré nevedia zodpovedať ani samotné OKS. Zdôraznil však skutočnosť, že v zmysle nového autorského zákona budú musieť všetky OKS požiadať o novú licenciu a následne budú tieto žiadosti posudzované Ministerstvom kultúry SR. Poukázal aj na problémy v uplatňovaní súčasného autorského zákona, predovšetkým na komunikáciu a uzatváranie kolektívnych licenčných zmlúv, ako aj samotnú tvorbu sadzobníkov, ktoré Zväz hotelov a reštaurácií SR predovšetkým v prípade spoločnosti LITA odmieta akceptovať. V ďalšom bode bola poskytnutá informácia o materiáli zaslanom sekretariátu Republikovej únie zamestnávateľov, v rámci ktorého boli vyhodnotené účasti členov jednotlivých výborov na zasadnutiach RÚZ, a tiež doplňujúca informácia o priebehu a výstupoch zrealizovaných seminárov k duálnemu vzdelávaniu. Prítomným členom prezídia ZCR bol pripomenutý termín na prihlásenie zamestnávateľov do systému duálneho vzdelávania, ktorým je 30. 9. 2015 pre školský rok 2016/2017. Podľa dostupných informácií prejavilo záujem o duálne vzdelávanie viacero členov z radov ZHR SR, a to najmä preto, že pre duálne vzdelávanie boli zatiaľ vytipované vhodné študijné a učebné odbory, ktoré pripravujú študentov na výkon povolania pre ubytovacie a stravovacie zariadenia. V nasledujúcom bode prezident zväzu zoznámil prítomných s čerpaním rozpočtu k 30. 6. 2015 a zároveň informoval prítomných členov prezídia o zasadnutí Dozornej rady ZCR SR, ktorá na svojom prvom zasadnutí v novom funkčnom období okrem iných bodov

volila predsedu dozornej rady. Novým predsedom sa stal Ivan Schwarz. Ten potom podal informáciu zo zasadnutia dozornej rady, pričom uviedol, že dozorná rada sa zaoberala aj správou ku kontrole činnosti a hospodárenia zväzu ku 30. 6. 2015. Dozorná rada uznesením zobrala na vedomie informácie o čerpaní rozpočtu tak, ako ich predložil prezident zväzu, a schválila správu o čerpaní rozpočtu tak, ako ju prezentoval prezident zväzu prítomným členom Prezídia ZCR SR.

V rôznom prezident zväzu oboznámil prítomných s požiadavkou p. Orelovej zo sekcie CR MDVaRR SR týkajúcou sa návrhu tém pre budúročné zasadnutie Európskeho fóra cestovného ruchu, ktoré sa uskutoční v súvislosti s predsedníctvom Slovenska v rámci EÚ. Ústrednými témami ETF 2016 by mali byť:

- zjednodušenie, zefektívnenie regulačného rámca pre cestovný ruch v EÚ,
- zlepšenie riadenia cestovného ruchu na všetkých úrovniach EÚ.

Spomenul aj skutočnosť, že podľa informácií z MDVaRR SR sa na príprave nástrojov na podporu domáceho cestovného ruchu nepracuje. Ministerstvo prípravu týchto nástrojov na podporu DCR deklarovalo verejne niekoľkokrát, okrem iného aj v akčnom pláne, ktorý bol predstavený členom prezídia na mimoriadnom zasadnutí v decembri 2014. Viceprezident ZCR SR pán Macko v diskusii navrhol, aby prezident zväzu M. Harbulák listom oslovil štátneho tajomníka Palka s požiadavkou o ucelenú informáciu o stave realizácie opatrení, ktoré boli súčasťou tzv. Akčného plánu MDVaRR SR.

Pripravil: M. Grešo

Hotelieri vyzývajú politikov na podporu cestovného ruchu

Počas Jesenného stretnutia hotelierov 21. 10. 2015 v Bešeňovej prebehla debata so zástupcami politických strán, ktoré podľa aktuálnych prieskumov majú šancu dostať sa v budúročných voľbách do parlamentu. Zväz hotelov a reštaurácií SR prítomným politikom predstavil

9 priorit na zvýšenie konkurencieschopnosti slovenského cestovného ruchu, ktoré môžu priniesť nové pracovné miesta a zabezpečiť ďalší rozvoj regiónov.

Hoci boli oslovené všetky relevantné strany, pozvanie napokon prijali Richard Sulík (SaS), Peter Belinský (KDH), Róbert Auxt (Siet) a Karol Konárik (SNS). Zhodli sa v tom, že na Slovensku stále chýba systémová a ucelená podpora cestovného ruchu zo strany štátu a minulú vládu, ako aj súčasnú vládu premrhala mnohé šance, čo samotní hotelieri bytostne pociťujú. Hotelieri zosumarizovali svoje požiadavky do

9 priorit na zvýšenie konkurencieschopnosti slovenského cestovného ruchu. Medzi ne patrí zníženie administratívnej záťaže, zvýšenie podpory a efektívnosti prezentácie Slovenska, aktívna podpora domáceho turizmu a malého podnikania, zníženie DPH na služby cestovného ruchu, zníženie odvodov, zrušenie daňových licencií či modernizácia neflexibilného zákonníka práce. Prítomní politici sa s týmito opatreniami stotožnili, až na R. Sulíka, ktorý nechce sektor cestovného ruchu vyčleňovať a je napríklad za paušálne zníženie DPH pre všetkých podnikateľov. R. Auxt upozornil, že legislatíva sa často mení, čo najmä majú podnikatelia, ktorí v oblasti cestovného ruchu tvoria 90 % z celkového počtu podnikateľských subjektov, ani nestihnú zaregistrovať a potom sú sankcionovaní zo strany kontrolných orgánov. Podobne ako ostatní diskutujúci kritizoval vysoké daňové a odvodové zaťaženie, brzdu vidí aj vo vysokej DPH. Na rozdiel od R. Sulíka je P. Belinský za špeciálny prístup štátu k cestovnému ruchu. Je za nižšiu DPH, ale na začiatku len na ubytovanie, čo by sa podľa neho dalo ľahšie presadiť. „Cestovný ruch je kľúčom k zníženiu nezamestnanosti na Slovensku.“ Prezentoval tiež návrh tzv. dôchodkového poukazu v hodnote 50 eur pre všetkých penzistov, nielen pre obmedzený počet, ako je to v súčasnosti. Navyše by po novom mohli poukaz použiť v ktoromkoľvek hoteli či kúpeľoch. To by podľa neho mohlo vygenerovať asi 16 000

nových pracovných miest. Karol Konárik sa plne stotožnil s požiadavkami hotelierov. „Keby sa znížilo odvodové zaťaženie, mali by podnikatelia priestor na zvýšenie samotnej mzdy a zamestnanci by tak v menšej miere utekali do zahraničia, čo je pre hotely tiež vážny problém.“ Vyzdvihol úlohu rodinných podnikov v cestovnom ruchu, ktoré nemajú na Slovensku žiadnu podporu, a pritom sú základom podnikania v tejto brandži. Poukázal tiež na neefektívnu propagáciu Slovenska v zahraničí Slovenskou agentúrou pre cestovný ruch (SACR), pretože vynaložené prostriedky sa míňajú účinku a nepremiata sa to v takej miere do nárastu počtu zahraničných turistov. P. Belinský v tejto súvislosti navrhol, aby sa SACR zmenila na štátnu akciovú spoločnosť, v ktorej by mali svoj podiel aj oblastné a krajské organizácie cestovného ruchu a mohli tak vplývať na jej chod. Premrhanou šancou je aj ministerstvom zahraničia nedotiahnutý proces tzv. brandingu Slovenska, ktorý by pomohol pri prezentácii krajiny počas nášho predsedníctva v Rade EÚ. R. Sulík sa vyslovil za sústredenie agendy cestovného ruchu pod jedno ministerstvo, najlepšie hospodárstva „Potrebujeme výrazne zlepšiť podnikateľské prostredie a prijať opatrenia pre zlepšenie všetkých podnikateľov“ Mnohé problémy aj v HORECA sektore by podľa neho vyriešil ním navrhovaný odvodový bonus, ktorý je spravodlivejší, solídnejší a nahrádza aktuálny komplikovaný, neefektívny a neudržateľný systém.

Zdroj: ZHR SR

Slovensko opäť zaujalo Európu návštevnosťou aj hotelmi

Bratislava, 12. októbra 2015 – Periodikum Travel Trade Europe informuje na svojich titulných stranách o náraste návštevnosti Slovenska za prvých šesť mesiacov tohto roka a píše aj o tom, že slovenské hotely sú najčistejšie v Európe. Podľa údajov Štatistického úradu SR pokračoval rast návštevnosti aj v júli, keď na Slovensko prišlo o 17,5 % viac návštevníkov ako rok predtým.

Pozitívne výsledky prvej časti roka
„Správa na titulnej strane Travel Trade Europe potvrdzuje, že v prvom polroku dosiahlo Slovensko taký výrazný nárast návštevnosti, že zaujal aj v celoeurópskom meradle,“ povedala Marta Kučerová, generálna riaditeľka Slovenskej agentúry pre cestovný ruch. Článok informuje o 10 %-nom medziročnom náraste cestovateľov. Podľa správy má najväčší podiel na raste domáca klientela. Medzi zahraničnými návštevníkmi dominujú

turisti z Českej republiky, Poľska, Nemecka, Rakúska a z Maďarska. Periodikum si všima aj výrazný, až 115 %-ný nárast turistov z Číny. Rezonuje aj informácia o príjmoch z cestovného ruchu, ktoré sa podľa údajov Národnej banky Slovenska zvýšili o 27 miliónov eur. Časopis priniesol na titulnej strane aj výsledky prieskumu rezervačného portálu www.hotel.de. Podľa hodnotenia návštevníkov európskych hotelov sú slovenské hotely

najčistejšie na starom kontinente. Získali priemernú známku 8,75 bodu z 10 a predbehli tak aj hotely z krajín ako Rakúsko, Švajčiarsko či Nemecko. „Čistota hotelov patrí medzi veľmi dôležité kritériá pri výbere dovolenky. Výsledok podčiarkuje, že slovenskí hotelieri vnímajú čistotu veľmi vážne a pre svojich hostí robia maximum. Svedčí to o rastúcej kvalite služieb v slovenskom cestovnom ruchu,“ dodáva Marta Kučerová.

Začiatok leta v rekordných číslach
„Zaujím o Slovensko rástol aj počas leta.

Jesenné stretnutie SACKA 2015

Slovenská asociácia cestovných kancelárií a cestovných agentúr zorganizovala pre svojich členov ďalšie zahraničné stretnutie. Po Budapešti, Bad Kleinkirchheime, Českom Krumlove, Salzburgu, Krakove, Brandenbursku (Tropical-Islands a Potsdam) a Egeri to tentoraz bolo 23. – 25. 10. 2015 v juhomoravských Luhačovicích. Jesenné stretnutie SACKA 2015 sa uskutočnilo s podporou Českej centrály cestovného ruchu – CzechTourism, www.czechtourism.cz. Luhačovice sú významným tradičným kúpeľným mestom s bohatou históriou a typickou architektúrou. Hoci sa Luhačovice nachádzajú iba niekoľko desiatok kilometrov od slovenských hraníc, nepatria medzi najfrekventovanejšie dovolenkové destinácie Slovákov ani v ponuke cestovných kancelárií. Práve preto bola sedemdesiatka účastníkov zvedavá na program, ktorý sme pre nich počas troch dní pripravili. A môžeme hneď v úvode povedať, že bol intenzívny, nabitý od prvej do poslednej minúty, pestrý a zaujímavý. Po príchode do moderného Wellness hotela POHODA****, <http://www.pohoda-luhacovice.cz/cs/> s príjemnou „pohodovou“ atmosférou, vynikajúcou kuchyňou a špičkovým wellness centrom nemali účastníci veľa priestoru na zvyčajnú chvíľu oddychu a oboznámenie sa so službami hotela, prípadne návštevu wellness, keďže už aj poobede prvého dňa bolo venované odbornému programu. Po úvodnom krátkom príhovore riaditeľa hotela pána Josefa Micháleka nasledovala

Podľa údajov Štatistického úradu SR sa na Slovensku v júli ubytovalo viac ako 450 000 návštevníkov, čo predstavuje medziročný nárast o 17,5 %, pokračuje Marta Kučerová. Od začiatku roka do konca júla si dovolenku na Slovensku vybralo už 2,35 milióna návštevníkov, o 11 % viac ako minulý rok. Dôvodom na ďalší optimizmus je pretrvávajúci rekordný záujem o portál www.slovakia.travel. Od začiatku roka do konca septembra na ňom vyhľadávalo informácie o dovolenke u nás 1,85 milióna záujemcov,

zaujímavá prezentácia Českej centrály CR – CzechTourism v podaní jej zástupkyne pre Slovensko pani Mgr. Nory Gill, Ph.D. Aj tentokrát bol neoddeliteľnou súčasťou sprievodného prezentačného programu odborný seminár, ktorému sme venovali viac priestoru, najmä vzájomnej diskusii medzi cestovnými agentúrami a cestovnými kanceláriami. Účastníkom stretnutia sa predstavil celý rad aktuálnych tém, bezprostredne sa dotýkajúcich podmienok práce našich členov, a, prirodzene, išlo predovšetkým o oblasť legislatívy. Úvodom pracovnej časti oboznámila účastníkov členka Prezídia SACKA JUDr. Ludmila Masariková s dôležitou novou smernicou o zájazdoch, prezident SACKA Ing. Stanislav Macko potom prezentoval sériu noviel zákonov, v ktorých boli prijaté legislatívne zmeny, konkrétne novelu zákona o DPH, o dani z príjmu, o ERP a Zákonníka práce. Na záver legislatívneho bloku JUDr. Ludmila Masariková podala súbornú informáciu o činnosti európskej centrály ECTAA. Úvod k panelovej diskusii patril informácii DR SACKA o výsledkoch kontroly dodržiavania Etického kódexu SACKA, ktorú prezentovala členka DR SACKA Bc. Valéria Berežňaninová. V nasledujúcej časti panelovej diskusie odzneli podnety a námety členov SACKA týkajúce sa dodržiavania našich stanov, etického kódexu a obchodných zmlúv. Program seminára obohatilo vystúpenie zástupcov spoločnosti eGov Systems, ktorí prezentovali návrh efektívneho systému

čo predstavuje dvojnásobný medziročný nárast. Rekordným mesiacom bol august, keď na portál zavítalo takmer 400 000 návštevníkov. Je to o 183 % viac ako pred rokom. „Pri propagácii Slovenska v krajinách V4 sme do marketingového mixu zahrnuli aj on-line reklamu na vyhľadávateľoch YouTube a Google. Na portál www.slovakia.travel odkazujeme pri komunikácii v tlačenej aj v elektronických médiách. Nárast návštevnosti portálu potvrdzuje správnosť tohto rozhodnutia,“ uzatvára Marta Kučerová.

komunikácie medzi CK/CA a ich klientmi pomocou SMS – Infosystému. Druhý deň pobytu sa začal aktívne tak, ako sa ten prvý skončil – najskôr detailnou prehliadkou hotela a informáciou o ponuke spolupráce s CK/CA s následnou návštevou wellness centra, po ktorej sme sa presunuli do centra mesta na pešiu prehliadku kúpeľných historických a kultúrnych pamätihodností Luhačovic s odborným výkladom miestnych sprievodkýň. Poobede pokračoval pracovný program, ktorý odštartovali zasadnutia Klubov SACKA. Deň sme zakončili aktívne a príjemne. Raut v hoteli Vyhlička**** www.vyhlicka.eu na brehu Luhačovskej priehrady spestril bowlingový turnaj O pohár prezidenta SACKA a o dobrú náladu a zábavu sa postarala hudobná skupina SEXTET a neskôr aj mnohí prítomní účastníci. Víťazom bowlingového turnaja sa stal kolega Ing. Mikuláš Milko, ktorému aj touto cestou ešte raz srdečne gratulujeme. Sme veľmi radi, aj na základe ohlasov účastníkov, že to bolo opäť vydarené stretnutie a v zmysle tohto odkazu už začíname pracovať na ďalšom.

Mgr. Ivan Schwarz

Bilancia letnej sezóny 2015

Zástupcovia horských stredísk, ktorých sme oslovili, sa zhodujú na tom, že letná sezóna 2015 bola úspešná, a to predovšetkým vďaka stabilnému slnečnému a teplému počasiu. Návštevnosť medziročne stúpila nezriedka aj o desiatky percent. Tatry Mountain Resorts, a.s. (TMR), hodnotí sezónu, na rozdiel od vlaňajšieho chladného leta, ako úspešnú. V období od 13. júna do 31. augusta medziročne stúpila návštevnosť Jasnej o 30 % a Vysokých Tatier o 16,8 %. Spoločnosť TMR organizovala vo svojich strediskách 26 podujatí. Ťahákmi leta boli rodinné eventy – Medvedie dni na Hrebienku a Dračia noc na Chopku. Veľmi dobrú návštevnosť (4 000

pretekárov) zaznamenal začiatkom septembra aj prekážkový pretek Spartan race, spojený s majstrovstvami Európy 2015 v Tatranskej Lomnici. Národnostná štruktúra návštevníkov stredísk TMR sa nemenila, klienti prichádzajú primárne zo Slovenska, Českej republiky a Poľska. Prekvapením pre TMR bol 100 %-ný nárast izraelskej klientely. Turisti z Izraela navštívili tiež stredisko Ružomberok-Malinô Brdo a doplnili tak stabilnú klientelu zo Slovenska (55 %), Českej republiky (20 %), Poľska (15 %) a Maďarska (5 %). Ružomberké stredisko v lete navštívilo 24-tisíc hostí, čo predstavuje medziročný nárast 18 %. Okrem tradičného bikeparku sa obľúbenou atrakciou stali horské terénne káry, ktoré boli v júli a auguste každý deň

takmer úplne vyťažené. Najúspešnejším letným podujatím v stredisku bol Tvrďák (900 pretekárov), Majstrovstvá Slovenska v zjazde na horských bicykloch (250), Slovenský pohár v cross-country (200) a Intersport duatlon (150).

Letná sezóna 2015 na Donovaloch patrila k najlepším za ostatné roky, predovšetkým v mesiacoch júl a august. Najväčšiu zásluhu na zvýšenej návštevnosti strediska pripisuje nielen stabilnému počasiu, ale tiež politickej situácii vo svete i v tradičných dovolenkových destináciách Slovákov. Podiel domácich návštevníkov predstavoval na Donovaloch

takmer 50 %. Najväčší záujem je na Donovaloch o vývoz lanovkou na Novú hoľu (medziročne stúpol tiež počet paraglajdistov využívajúcich lanovku), nasleduje bobová dráha, ďalej lanový park a detské trampolíny. TOP podujatím

letnej sezóny z hľadiska návštevnosti bol pretek Spartan Race, Donovaly Night run a Festival maskotov. Zápaly, ktoré minulý rok zasiahli stredisko Vrátna Free Time Zone, v silnej miere ovplyvnili kvalitu poskytovaných služieb. Stredisko sa priebežne snaží služby dostať na pôvodnú úroveň

a dokonca zlepšiť. Hlavnou atrakciou vo Vrátnej doline je atraktívna prírodná scenéria, ktorá je vďaka kabínkovej lanovej dráhe na Chleb prístupná všetkým. Novinkou strediska v roku 2015 bola víkendová prevádzka 4-sedačkovej lanovky na Pasekách v júli a auguste pri súčasnej prevádzke kabínkovej

lanovky na Chleb. V spolupráci s obcou Terchová a Žilinským samosprávnym krajom stredisko organizuje viacero podujatí, ktoré významnou mierou prispievajú k návštevnosti celého regiónu. Ide najmä o Jánošíkovské dni, Cyrilo-metodské dni alebo Beh na Grúň. Populárnymi podujatiami

sú aj Terchovský budzogaň a Deň Horskej záchranej služby. Na Veľkej Rači bola letná sezóna 2015 z hľadiska návštevnosti doteraz najlepšia v histórii. Najviac využívanou atrakciou v stredisku je okrem letnej prevádzky 4-sedačkovej lanovky na Dedovke bobová dráha. K najúspešnejším podujatiam uplynulej letnej sezóny patril 5. ročník súťaže vo varení gulášu v nadmorskej výške 960 metrov, Ľadové medvede spod Veľkej Rače a Kysucký rodinný trojboj. Spomenúť treba tiež podujatia ako lukostrelba, grilovanie špecialít na kopci či Svätá omša na vrchole Veľkej Rače. V Bachledovej doline má letná sezóna rok čo rok stúpajúcu návštevnosť. Stredisko sa teší hlavne zvýšenému počtu návštev rodín s deťmi a peších turistov.

Najnavštevovanejšou atrakciou strediska je okrem vývozu na 3-sedačkovej lanovke už dlhší čas bobová dráha a vyhlídková veža. Novinkami letnej sezóny 2015 boli náučný chodník s lesnými hrami, detské ihrisko a trampolíny. V sezóne 2015 sa rekonštruoval bikepark, pribudla pumptracková dráha a 9-jamkové discgolfové ihrisko. Discgolf ako šport je na Slovensku zatiaľ iba vo svojich začiatkoch, ihrisko navštevovali hlavne zahraniční hráči. Pozitívnym prekvapením bola návštevnosť nultého ročníka Beliansko-pieninského MTB maratónu, stredisko sa rozhodlo budúci rok organizovať ďalší ročník. Už stálicou s približne rovnakou účasťou je Bike camp s Filipom Polcom a následný pretek AIR DH Bachledka, na ktorom sa zúčastňujú mladí bikeri zo Slovenska. Novinkou bolo usporiadanie jedného kola slovensko-českej série Enduro X race, s menšou účasťou, ale s pozitívnymi referenciami od pretekárov. V Salamandra rezorte pri Banskej

Štiavici je už tretí rok v lete v rozšírenej víkendovej prevádzke (piatok – nedeľa) 4-sedačková lanovka. Aktuálna letná sezóna bola medziročne lepšia, k čomu výrazne prispelo priaznivé počasie počas prázdnin. Novinkou sezóny bola kamienková pláž pri Hornom Hodrušskom tajchu. Vďaka výstavbe novej 6-sedačky v stredisku Roháče-Spálená, ktorej dolná stanica sa nachádza priamo pri parkovisku, sa otvorila možnosť jej letnej prevádzky. Z hornej stanice lanovej

dráhy bola v júli 2015 vybudovaná turistická značená trasa na vrchol Brestová, čím sa stanica podarilo napojiť na existujúce turistické trasy. Návštevnosť lanovky bola vo svojej premiérovej letnej sezóne dobrá a letná prevádzka bude pokračovať aj v roku 2016.

Matej Petoczko

Rozlúčili sme sa s Danielom Brzákom

Dňa 23. septembra 2015 sme sa rozlúčili s priateľom, dlhoročným pracovníkom obsluhy lyžiarskych vlekov a jedným zo zakladateľov lyžiarskeho strediska Jasenská dolina, Danielom Brzákom. S človekom, ktorý sa veľkou mierou zaslúžil o charakter života obce Belá-Dulice, telovýchovnej jednoty a napokon aj spoločnosti JASED. Spomíname na jeho mládenecké časy, keď začiatkom päťdesiatych rokov minulého storočia patril medzi zakladateľov telovýchovnej jednoty. Okrem toho, že bol aktívny športovec, bol aj dlhoročný funkcionár tejto organizácie, a to až do roku 1988. Patril medzi tých, ktorí plní elán začali v šesťdesiatych rokoch budovať lyžiarske stredisko. To zmenilo nielen Jasenskú dolinu, ale aj charakter obce Belá-Dulice. Organizátorom prác, či už pri výstavbe vlekov, alebo chat Cencúľ, Lysec, Kaška, ako aj ostatnej vybavenosti strediska, bol práve zosnulý Daniel Brzák. Svojou aktivitou vlieval elán do žil nielen tým, ktorí stredisko stavali, ale aj tým,

ktorí tu začali pracovať, a väčšinou to boli občania obce. Bol to Daniel Brzák, ktorý v deväťdesiatych rokoch, už ako zamestnanec najskôr TJ, neskôr spoločnosti JASED, dokázal v dôchodkovom veku prijať nové myšlienky v rozvoji cestovného ruchu, ale aj o nich presvedčiť mladých. Práve v tých rokoch došlo k obnove pracovníkov v lyžiarskom stredisku a na jeho čele vo funkcii vedúceho stál náš „starký“, ako sme ho familiárne volali. V týchto rokoch sa postavilo prvé zasnežovanie, hneď po tom organizoval práce na výstavbe lanovky. Starký vydržal pracovať až do roku 2008 do svojich 72 rokov. Zažil skoro 50 rokov krásnych radostí, ale aj starostí v stredisku! Dnes spomíname s úctou na všetko, čo sme s ním prežili. Učil nás nielen práci, ale aj obdivu a láske k krásnej prírode Veľkej Fatry, ktorú si vedel užívať od mladých rokov až doteraz – veď v zime ešte stále lyžoval a na lyžovačku sa tešil aj v tej nadchádzajúcej zime. Zákerná

choroba bola však proti... Boli to krásne chvíle, keď po náročných prácach v letných a jesenných mesiacoch, keď sa stredisko pripravovalo na zimnú prevádzku, padli vonku prvé veľké vločky snehu a starký zavelil: „Zohrejte sa!“ Dali sme si pohár vareného vína a tešili sa na lyžiarov využívajúcich naše zariadenia. Teraz si pri prvých vločkách snehu budeme spomínať hlavne na Teba, na Tvoje časté slová, že keď budeš tam hore, koľko snehu nám dopraje... Česť Tvojej pamiatke!

Nová lanovka v Maďarsku

Prvá kabínková lanová dráha v Maďarsku bola otvorená 11. marca 2015 v horskom stredisku Zemplén Kalandpark v Novom Meste pod Šiatrom (maď. Sátoraljaújhely).

Unikátna lanovka od výrobcu Tatalift prepája pamätne miesto na vrchole Szár-hegy (320 m n. m.) s vrcholom Magas-hegy (480 m n. m.), kde je vybudovaná vyhlídková veža s výhľadom na región Tokaja. Trať lanovky má dĺžku 1 036 m, prevýšenie 153 m a vedie ponad údolie vo výške približne 120 metrov. Dodávateľ technológie mohol použiť len štyri podpory v blízkosti staníc. Keďže vzdialenosť medzi druhou a treťou podporou predstavuje takmer kilometer a ide

o jednolanový systém, v prípade silného bočného vetra hrozilo riziko zrazenia sa kabín v strede údolia. Tatalift preto na trať zaradil dva vozne pre 6 osôb za sebou.

Lanová dráha má dvojité funkcie. Súbežne s lanovou dráhou bol vybudovaný zjazd na kladke po lane (tzv. zip-line), zariadenie preto zabezpečuje prepravu klientov zip-line. Druhou funkciou je prepojenie dvoch turisticky atraktívnych lokalít. Majiteľom spoločnosti prevádzkujúcej stredisko je mesto Sátoraljaújhely. Celková investícia dosiahla 2 milióny eur. Výstavba zip-line aj lanovky bola čiastočne financovaná prostredníctvom príspevku zo Švajčiarskeho finančného mechanizmu.

Technický opis novej lanovej dráhy

KLF 1/2/6:

typ LD	osobná visutá jednolanová dráha obežného systému s pevným uchytením vozňov
výrobca	Tatalift, a.s., Kežmarok
výrobný typ	KLF 1/2/6
rok výroby	2014
výstavba	2014
uveďenie do prevádzky	2015
vratná vetva	pravá
umiestnenie pohonu	dole
systém napínania	hydraulické
napínací ťah	2 x 250 kN
menovitý tlak	166 Bar
prepravná kapacita	max. 108 os./hod. (súčasný stav 90 os./hod.)
dolná stanica	vratná
horná stanica	poháňacia
šikmá dĺžka	1 036,4 m
vodorovná dĺžka	1 025 m
prevýšenie	153,37 m
priemerný sklon trate	15 %
max. dopravná rýchlosť	5 m/s (max. dopravná rýchlosť je v zmysle platných predpisov Maďarskej republiky povolená na max. 5 m/s, aj keď projekt uvažoval o max. rýchlosti 6 m/s)
revízna rýchlosť	min. 0,5 m/s
rýchl. pri núdz. pohone	min. 0,75 m/s

prípustná rýchlosť vetra	10 m/s
kritická rýchlosť vetra	12 m/s
neprípustná rýchlosť vetra	14 m/s a viac
čas jazdy – jeden cyklus	6,5 min (7,9 min pri rýchlosti 5 m/s)
počet cyklov za hodinu	9 (7 pri rýchlosti 5 m/s)
vzdialenosť vozňov	1 044,1 m
počet vozňov	2
nosnosť osobného vozňa (kabínky)	6 osôb
hmotnosť kabínky	550 kg ±3,0 %
počet podpier	4 ks
dopravné lano	42 mm
priemer poháňacieho lanáča	4 900 mm
priemer vratného lanáča	4 900 mm
priemer traťových kladiek	430 mm
rozchod dopr. lana na trati	4900 mm
hlavný pohon	90 kW
núdzový pohon	15 kW
revízny pohon	5,16 kW
výkon hlavného pohonu – rozjazdový	85 kW
výkon hlavného pohonu – trvalý	62 kW
hlavná (bezpečnostná) brzda	1
prevádzková brzda	1
počet zamestnancov – obsluha	6
dolná stanica	343,63 m n. m.
horná stanica	488 m n. m.

Matej Petoczko

Výber zaujímavých realizácií v r. 2014 – I. časť

Švajčiarsko

Technické parametre:

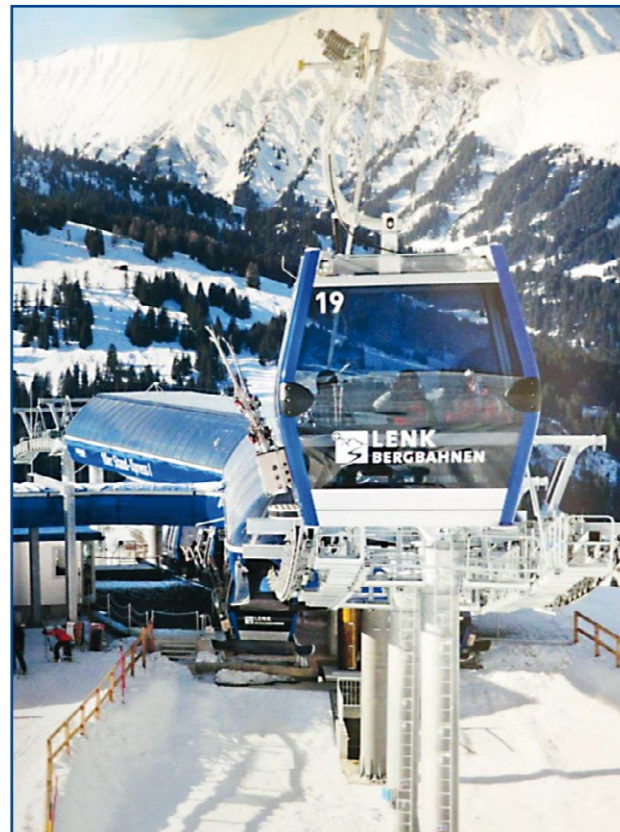
V krajine realizoval Leitner kabínkové lanovky GD 10, a to Stand-XPress I a II. Obe sú na seba naviazané vo vrcholovej stanici Lenk Ski Area, kde majú spoločnú plne automatizovanú garáž. Je to prvá 10-miestna kabínková lanovka v Bernese Oberland.

Stand-XPress I
šikmá dĺžka 886 m
prevýšenie 396 m
výkon motora 435 kW
počet kabín 29 ks
počet stožiarov 8 ks
kapacita 2 400 os./hod.

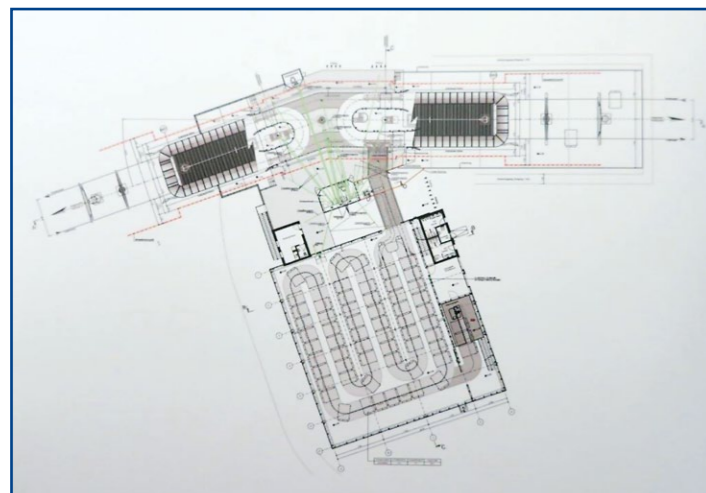
Stand-Xpress II
šikmá dĺžka 2 151 m
prevýšenie 627 m
výkon motora 660 kW
počet kabín 589 ks
počet stožiarov 12 ks
kapacita 2 400 os./hod.

Medzistanica v Lenku

Medzistanica v Lenku

Riešenie medzistanice a garážovania v Lenku.

**Rakúsko
IF186 Lärchwand** >>>

Túto veľmi zaujímavú pozemnú lanovku inštaloval Leitner v rakúskom Kaprune. Na vzdialenosť 810 m s prevýšením 431 m prepravuje lanovka turistov jednou vyhlídkovou „kabinou“. Kapacita prepravy je 900 os./hod. Pohon je realizovaný dvoma motormi s výkonom 2 x 500 kW.

Turecko

GD10 Yenimahalle I a II

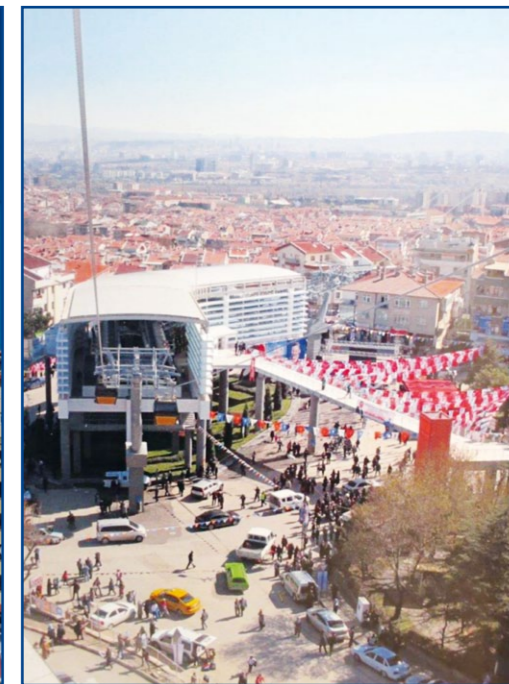
Už v minulých číslach sme avizovali výstavbu mestskej lanovky v hlavnom meste Turecka – Ankare. Táto je zaujímavá nielen tým, že je to mestská lanovka, ale aj architektonickým riešením medzistanice, využitím enormne vysokých stožiarov, používaných skupinou LEITWIND pri výstavbe elektrických turbín, ako aj pohon realizovaný systémom Direct Drive.

Technické parametre:

šikmá dĺžka 1 430 m
prevýšenie 126 m
výkon motora 440 kW
počet kabín 54 ks
počet stožiarov 12 ks
kapacita 2 400 os./hod.

Trasa lanovky v Ankare

Medzistanica v Ankare

Francúzsko

GD8 VILLARDS

Táto lanovka, postavená v oblasti Les Arcs, je zaujímavá predovšetkým svojou krátkou dĺžkou a miernym prevýšením.

Technické parametre:

šikmá dĺžka 573 m
prevýšenie 119 m
výkon motora 400 kW
počet kabín 26 ks
počet stožiarov 7 ks
kapacita 2 400 os./hod.

Vyhliadková lanovka v Kaprune

Údolná stanica vo Villards

Jedna lanovka namiesto 2 000 jazd autom

Mestské lanové dráhy od skupiny Doppelmayr/Garaventa premostujú, spájajú a dopĺňajú – sú spoľahlivé a odbremeňujú dopravnú sieť

Na transport 10 000 ľudí za hodinu je v priemere potrebných 2 000 áut alebo 100 autobusov – alebo jedna lanovka, ktorá vyhovuje životnému prostrediu, je nehlukná a nezávislá od ostatnej dopravy a vznáša sa ponad strechy mesta.

Skupina Doppelmayr/Garaventa už skoro osemdesiat rokov stavia lanové dráhy: slúžia pre zimný turizmus, ako turistická atrakcia, na transport materiálu aj ako verejný dopravný prostriedok v mestách a ich okolí. Mimoriadne bohatá pokladnica skúseností robí dnes z lanových dráh skupiny Doppelmayr/Garaventa také spoľahlivé a atraktívne dopravné prostriedky. Preto dnes mnohé rozhodujúce subjekty a architekti vidia v lanových dráhach mestský hromadný dopravný prostriedok budúcnosti. Bezproblémové zvládnutie prevádzkových časov až 24 hodín denne a bezpečnosť tohto dopravného prostriedku hovorí v prospech daného vývoja.

Atraktívne mestá, v ktorých sa oplatí žiť

Keď skupina Doppelmayr/Garaventa dokáže v husto obývanej metropole už za niekoľko mesiacov zrealizovať lanovú dráhu, preukazujú sa tým jasné výhody nielen pre architektov mesta: mestské lanové dráhy sú prispôsobivé mestskej architektúre, dajú sa ľahko zaradiť do priestorového členenia a je možné jednoducho napojiť aj existujúcu dopravnú sieť. Pre vedenie trás neexistujú takmer žiadne prekážky, je jedno, aký strmý a neschodný je

daný terén. Lanová dráha si navyše v porovnaní s inými dopravnými prostriedkami vyžaduje podstatne menej plochy, je veľmi priateľská k životnému prostrediu a takmer nehlukná. Poskytuje atraktívne, bezbariérové dopravné spojenie, ktoré perfektne funguje aj ako turistická atrakcia. Svojou vysokou disponibilitou a prepravnými výkonomi sú mestské lanové dráhy skupiny Doppelmayr/Garaventa nanajvýš efektívne.

Pre mestské, priemyselné, hospodárske a rekreačné oblasti

Mestské projekty lanových dráh majú svoju vlastnú dynamiku. Už pri projektovaní mestského zariadenia dokážu odborníci zo skupiny Doppelmayr/Garaventa účinne podporiť priestorových a mestských architektov. Prinášajú svoje dlhoročné skúsenosti a ponúkajú výkony šité na mieru, ktoré presahujú rámec projektovania a výstavby lanovej dráhy: analyzujú dopravnú situáciu a zároveň poskytujú poradenstvo čo sa týka vedenia trás, pri vypracovaní najhospodárnejších, najúspornejších a najatraktívnejších riešení, takisto pri koncepcii staníc – uzlových bodov, pri ktorých vznikajú nové centrá. Vedia, čo je potrebné pre prepojenie priemyselných a hospodárskych zón s verejnou dopravou alebo na prepojenie chýbajúcich častí smerom k rekreačným oblastiam, prípadne k iným zónam dopravy. Keď ide o to, ako odbremeniť preplnené cesty, sú kompetentnými komunikačnými partnermi. Objednávateľia dokážu pomocou know-how skupiny Doppelmayr/Garaventa a s podporou jej odborníkov ušetriť značné náklady. Zodpovední pracovníci otvárajú nové možnosti v oblasti mobility a vytvárajú v neposlednom rade nový míľnik nadčasovej politiky v oblasti dopravy.

najmodernejšími kabínkami plnia špecialisti lanových dráh – v úzkej spolupráci s výrobcami kabínok – všetky želania zákazníkov a umožňujú cestujúcim jedinečný zážitok počas jazdy. Kyvadlová lanovka robí mestá mobilnými a prekonáva sa ľahkosťou doliny, kopce, rieky. Do úvahy pripadajú rozpätia až do troch kilometrov. So záľubou pre nové veci a silou inovácie sa skupine Doppelmayr/Garaventa darí sústavne zahŕňať cestujúcich jedinečným zážitkom. Preto je možné objednať si kabínky kyvadlových lanoviek

Atraktívny dopravný prostriedok: cesta je cieľom

Mestské lanové zariadenia od skupiny Doppelmayr/Garaventa prepájajú dva rozhodujúce faktory, ktorými sú atraktivita a transport. Jazda lanovou dráhou totiž neposkytuje iba bezchybnú a bezstresovú dopravu, ale aj výhľad počas pokojnej jazdy je ozajstnou atrakciou. Cestujúci pritom profitujú aj z vysokého komfortu moderných prepravných prostriedkov – to samozrejme platí aj pre pasažierov na invalidných vozíkoch, bicykloch alebo v kočíkoch. „Bežné mestské dopravné prostriedky podliehajú časovému harmonogramu a vplyvu iných účastníkov premávky, lanová dráha naproti tomu prepravuje nepretržite a na vlastnej, nezávislej dopravné úrovni. Utekať za autobusom už patrí minulosti, tak isto aj kolízie s inými účastníkmi premávky,“ – takto zhrnul situáciu Johannes Winter, Team Urban Solutions a vedúci operačných služieb z Doppelmayr Cable Car.

Prednosti mestskej lanovej dráhy v jednom pohľade:

- vysoká spoľahlivosť a prepravná kapacita
- jednoduchá kombinácia s inými dopravnými prostriedkami
- takmer nehluknosť, žiadne výfukové splodiny, nijaký hluk
- vysoká sústavná disponibilita, žiadne časy čakania
- životnému prostrediu vyhovujúci dopravný prostriedok
- najbezpečnejší dopravný prostriedok
- nižšie prevádzkové náklady
- nižšie investičné náklady
- nízka potreba plôch a energie, flexibilné vedenie trasy
- krátka doba výstavby, rýchla realizácia
- bonus vo forme atraktivity.

v rozličných dizajnoch a rozmeroch, dokonca ušité na mieru. Technicky dokážu hravo zvládnuť čokoľvek – úžasný zjav robí z kyvadlových lanoviek skutočný magnet pre návštevníkov.

Projekty kyvadlových lanoviek so špeciálnymi kabínkami

Piz Val Gronda, Ischgl (Rakúsko): Cestujúci na lanovej dráhe Piz Val Gronda sú pri svojej prvej návšteve väčšinou v pozitívnom

Piz Val Gronda, Ischgl

Fräckmuntegg - Pilatus Kulm, Luzern

360° horská panoráma v Skyway Monte Bianco**Nová kyvadlová lanovka s otáčajúcimi sa kabínkami je technickým hitom, ako aj magnetom pre návštevníkov.**

Monte Bianco (Mont Blanc), ktorý sa nachádza na taliansko-francúzskej hranici, je najvyšším končiarom Európy a cieľom mnohých tisícok návštevníkov ročne. Od júna 2015 je horský masív Aosta bohatší o výnimočnú atrakciu: nová lanová dráha vás vyvezie do výšky 3 500 m a ponúkne výhľady, ktoré človek sleduje so zatajením. Nová lanová dráha sa volá „Skyway Monte Bianco“ a nahrádza staršiu lanovú dráhu, ktorá zvládala túto trasu v troch sekciách a bola v prevádzke štyri desaťročia. Spája Courmayeur v Aoste s Helbronským štítom dvoma sekciami: na celkovo 4,3 km dlhej dráhe prekonáva 2 200 výškových metrov. Samotné stanice

lanovky pokrývajú svoje energetické potreby kombináciou z fotovoltaických a vykurovacích zariadení s rekuperáciou tepla. Navyše sa energia, ktorá je potrebná na brzdenie kabínok pohybujúcich sa smerom nadol, vracia vo forme elektrickej energie. Špeciálne vyvinuté kabínky s panoramatickým presklením, ktoré sa počas jazdy otáčajú o 360 stupňov, ponúkajú kompletný výhľad dookola na jedinečnú horskú scenériu štvrtisícoviek, ich vnútorné vybavenie je vysoko moderné a neodmietne nijaké želanie. „Sme veľmi hrdí, že sme mohli postaviť najkrajšie lanové dráhy sveta, kulisy štítov Mont Blanc a Courmayeur dopĺňajú úchvatný obraz. Veľké množstvo turistov, ktoré sem prichádzajú každý deň, potvrdzujú skvelú prácu,“ povedal Roberto Francesconi, konateľ spoločnosti Funivie Monte Bianco S.p.A.

Technické údaje**80-ATW Skyway Monte Bianco**

Objednávateľ:	Funivie Monte Bianco S.p.A. (ITA)
Umiestnenie:	Courmayeur (ITA)
Šikmá dĺžka:	4 300 m
Prevýšenie:	2 200 m
Stanice:	Pontal d' Entrèves (1 300m) Pavillon du Mont Fréty (2 200 m) Punta Helbronner (3 500 m)
Dopravná rýchlosť:	9 m/s
Preprav. kapacita:	800 osôb/hod. (prvá sekcia) 600 osôb/hod. (druhá sekcia)
Počet kabínok:	4

Cabrio Kälti - Stanserhorn, Stans

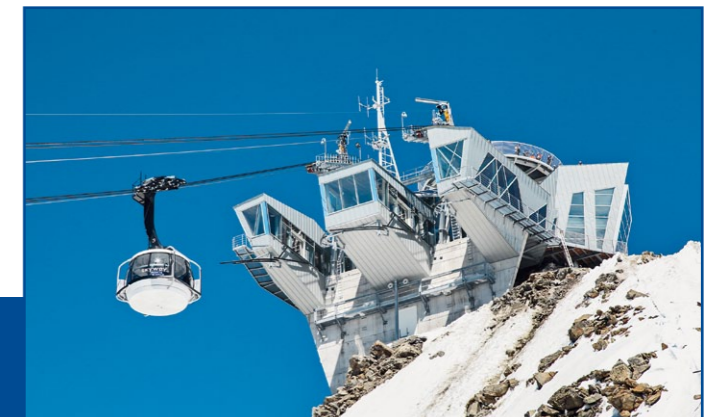
zmysle slova šokovaní, pretože obidve kabínky tejto kyvadlovej lanovky sú „postavené na hlavu“: Na želanie zákazníka sa všetky kabínkové konštrukcie otočili o 180 stupňov. Navyše je to prvá kyvadlová lanovka s vykurovaním sedadiel. Kapacita: 150 osôb/kabínka.

Fräckmuntegg-Pilatus Kulm, Luzern (Švajčiarsko):

Kabínky robia dojem svojim tvarom, ktorý je aerodynamický a pripomína kokpit. Sú vybavené panoramatickými miestami na sedenie a veľkorysým presklením dookola. Poskytujú hosťom pocit letu a umožňujú výhľad, vyrážajúci dych. Kapacita: 56 osôb/kabínka.

KabriO Kälti – Stanserhorn, Stans (Švajčiarsko):

V dvojposchodovej špeciálnej kabínke sa hostia prepravujú zo spodného podlažia ponad otočné schodište na slnečnú terasu. Návštevníci si užijú neobmedzený výhľad na všetky strany a zažijú úplne nový pocit pri jazde. Kapacita: 60 osôb/kabínka.

Krajšie ako lietať**Inovatívne kabínky kyvadlovej dráhy zaručujú jazdy, ktoré vyrážajú dych**

Existujú inovácie, ktoré mestám a regiónom prepožičiavajú nový druh príťažlivosti. Skupina Doppelmayr/Garaventa myslí dopredu a účinne podporuje svojich zákazníkov pri realizácii technologických novinek. Individuálne navrhnutými

MND potvrdzuje svoju pozíciu v sektore verejnej dopravy a znovu zameriava svoju stratégiu na projekt Cabline

MND group je inovatívny developer a výrobca horských a mestských riešení mobility, ktorého akcie sú kótované na Parížskej Euronext burze, oddiel C.

Sila vývoja, aktuálne dokončené a registrované patenty a tiež výsledok práce oddelenia výskumu a vývoja odpojiteľných lanových dráh v dcérskej

spoločnosti LST umožnili MND Group plne sa zamerať na projekt Cabline.

„Cabline“ je registrovaná ochranná známka spoločnosti MND.

MND chce projektom Cabline urýchliť svoje prenikanie na rýchlorastúci segmentestskej lanovej dopravy. Rozhodla sa používať interné technológie pre rozvoj dopravného systému Cabline a nepokračovať v partnerstve s CTEC, kde sa spolupráca skončila po vzájomnej dohode. V súlade so stratégiou bude môcť MND plne využívať výhody už značných, doterajších investícií, ktoré urobila v poslednom období, a čerpať skúsenosti, ktoré získala rozvojom novej generácie odpojiteľných lanových dráh.

Táto voľba má niekoľko výhod:

1) Využíva sa osvedčená technológia. MND vo svojej poslednej výročnej tlačovej správe potvrdila, že je pripravená na spustenie novej generácie odpojiteľných lanových dráh na prelome roka 2015/2016 a bude prijímať objednávky už tohto roku.

- 2) Projekt Cabline bude využívať montážne haly LST, kde sa už v súčasnosti produkujú sedačkové lanovky a pulzné gondoly.
- 3) Pridaná hodnota ostáva v MND, ktorá už nemusí platiť licenčné poplatky za používanie patentov iných výrobcov.
- 4) Prvotná plánovaná investícia 3 milióny eur, ktorá mala financovať halu s testovacou traťou, nebude potrebná, pretože prvý testovací systém bude inštalovaný priamo u zákazníka.

Znovuoživenie a spustenie výroby odpojiteľných lanových dráh a Cabline prináša MND možnosť vstúpiť na dva sľubné trhy

RESUMÉ

Po 6-ročnej prestávke LST prináša

nový typ odpojiteľnej lanovej dráhy s úplne novým typom odpojiteľného uchytenia. Týmto krokom vstupuje na trh s celosvetovým ročným potenciálom približne 800 miliónov € a pozícia LST sa bude opierať o inovatívne rady zariadení. Nová generácia riešeniaestskej dopravy „Cabline“, ktorú v súčasnom období MND vyvíja, umožní získať štartovaciu pozíciu v rýchlo sa rozvíjajúcom segmente ekologickejestskej dopravy. Na rozdiel od odpojiteľných sedačiek technológia Cabline nie je aktuálna pre sezónu 2015/2016, ale predpokladá sa ďalších 24 mesiacov na dokončenie kompletného vývoja a prototypu, a to vzhľadom na alokáciu veľkých finančných zdrojov na vývoj novej odpojiteľnej lanovej dráhy.

MND sa bude podieľať na nadchádzajúcej parížskej výstave, zameranej na mestskú dopravu v júni 2016.

Viac informácií nájdete na linku: www.mnd-bourse.com

Spracoval:
Vladislav Novýsedlák

Predaj zasnežovania prežíva boom Vývoj nových aplikácií a geografická expanzia

SUFAG, dcérska spoločnosť MND, špecializujúca sa na zasnežovacie systémy, je silne etablovaná, ako ukazuje podpis radu zmlúv na rok 2015:

- v Rakúsku sú v procese inštalácie zariadenia SUFAG v strediskách Leogang a Wagrain;
- vo Francúzsku sa nahrádza existujúci systém v Grand Bornand ventilátorovými kanónmi SUFAG a nové zasnežovanie pribudlo v Chamrousse;
- vo Švédsku dodáva SUFAG kanóny pre strediská Stöten a Saltsjabadens;
- každý uvedený kontrakt predstavuje minimálne 700 tis. €;
- nové kontrakty v celkovom objeme 2,5 mil. € pribudli v Turecku a celkovo 240 vrtulových diel smeruje do Číny, ktorá sa ukazuje ako neuveriteľne perspektívna oblasť obchodu.

Rozšírenie skupiny MND v Číne

MND prostredníctvom novej dcérskej spoločnosti sídliacej v Pekingu chce využiť príležitosť 24. zimných olympijských hier, ktoré má hostiť práve toto mesto v roku 2022. Na čelo čínskej pobočky MND bol nominovaný Emanuel Morin (46). Emanuel má rozsiahle skúsenosti v oblasti bezpečnosti a vybavenia tratí, pracoval takmer 10 rokov ako generálny riaditeľ pre dcérsku spoločnosť výrobcu vlekov v Číne.

Nové aplikácie pre automobilový priemysel

Skupina tiež rozvíja nové inovatívne aplikácie. Naposledy to bolo s automobilkou

Ford, ktorý požiadal o osadenie svojho aerodynamického tunela snežnými delami. Testovací tunel, ktorý sa nachádza v Nemecku, osadený delami SUFAG umožní výrobcovi automobilov otestovať schopnosti svojich vozidiel odolávať najdrsnejším klimatickým podmienkam.

Zmeny pôsobenia MND group v stredoeurópskom regióne

Územie strednej Európy, resp. východnej časti Európskej únie a Ukrajiny je špeciálnou oblasťou. MND Eastern Europe, s.r.o., priamo pôsobila v krajinách Slovensko, Česko, Poľsko, Maďarsko a Ukrajina. Päť krajín, päť rôznych jazykov (i keď zväčša príbuzných), päť rôznych platidiel. Územie, ktoré obýva 100 miliónov ľudí a tvorí nemenej než 2-tisíc dĺžkových kilometrov od západu na východ! Na to, aby akákoľvek miestna štruktúra pracovala efektívne, musí poznať nielen potenciálnych a reálnych kupujúcich všetkých možných okruhov produktov služieb (lanová doprava, zasnežovanie, bezpečnosť, letné aktivity...), ale aj lokálne zákony, legislatívne rámce a špecifiká daného trhového segmentu. Firma zameraná len na zasnežovanie alebo lanovú dopravu môže obsiahnuť toto územie aj z jediného sídla, firma MND Eastern Europe, ktorá ponúka 4 200 produktov musí zákonite strácať. Postupné zmeny, ktoré MND zaviedlo, sú preto nevyhnuté.

Nová distribučná sieť MND

Výhradným distribútorom pre Českú republiku sa minulý rok stala firma Lubomír REK, s.r.o. Na silnom poľskom trhu ostáva distribútorom pre LST spoločnosť Beskid Finance a distribútorom pre SUFAG sa nedávno stala firma Winterfox z mesta Walbrzych. Územie Ukrajiny a Maďarska je v riešení, od januára 2015 začnú pôsobiť dve nové spoločnosti samostatne, pod svojím menom.

Slovenská republika

MND Eastern Europe prechádza koncom roka 2015 čiastočnou transformáciou. Vedenie spoločnosti sa dohodlo s najvyšším vedením MND Group o odkúpení celého podielu na základnom imaní a zachovaní spoločnosti. De facto tak slovenská pobočka zostáva na trhu pod tým istým identifikačným a daňovým číslom. Stopercentným vlastníkom spoločnosti sa stáva Vladislav Novýsedlák a názov spoločnosti sa mení na Vladislav Novýsedlák Development, resp. podľa zápisu do obchodného registra bude spoločnosť pôsobiť pod skratkou VND, s.r.o. Prídavok Eastern Europe vypadol, aby sa jasne deklarovalo prioritné zameranie na slovenský trh, avšak VND bude naďalej pôsobiť aj v okolitých krajinách, a to tak, že bude pomocníkom jednotlivých zahraničných distribútorov a zároveň predĺženou rukou a supervízorom MND Group na danom území. Zákazníci mimo Slovenskej republiky sa preto nemusia ničoho obávať, keďže aktuálne a budúce kontrakty ostávajú v platnosti, fungovanie servisu a dodávok náhradných dielov je dokonca rozšírené aj lokálne (viac vysvetlíme v niektorom z budúcich čísel).

Nové logo VND má evokovať geografickú príslušnosť k Tatrám a pripomínať, že technologické základy boli položené zasnežovaním v dvoch významných tatranských strediskách, lyžiarska stopa predstavuje kľukatú cestu budovania horských stredísk, stopa však ostáva jasná a viditeľná, ako naše výsledky.

Zasnežovanie pri plusových teplotách

Snowfactory od spol. Techno-Alpin umožňuje vyrábať sneh aj pri plusových teplotách. Prostredníctvom pokročilej a overenej chladiacej techniky sa voda ochladzuje pod bod mrazu a sneh sa vyrába pomocou inovačnej technológie. So Snowfactory získavate viac plánovacej istoty, či už ide o otvorenie zjazdových tratí, alebo podujatia všetkých druhov.

Po úspešnom uvedení do prevádzky v roku 2014 vo Winterbergu vznikol osobitne veľký dopyt v Škandinávii. Tam sa naraz zrealizovali 3 projekty. Okrem toho sa dodali 2 mobilné jednotky do Nemecka.

„Stroj nám umožnil otvoriť a udržiavať v prevádzke 1,5 km dlhú bežeckú trať už 25. septembra. Predovšetkým pre toto sme ho aj kúpili,“ hovorí Johannes Haukåsveen, konateľ strediska Sjusjoen.

Snowfactory v Sjusjoene, Nórsko

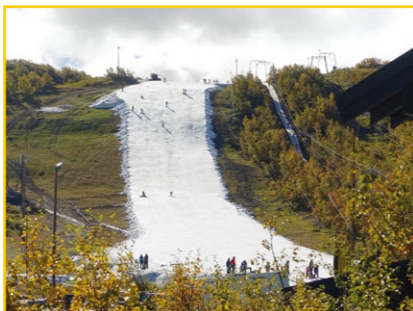
Vo vzdialenosti iba 20 km od olympijského mesta Lillehammer sa nachádza obľúbené lyžiarske stredisko Sjusjoen. Snowfactory umožňuje prevádzkovateľom zabezpečo-

vať snehovú istotu najmä v modernej biatlonovej aréne. V Sjusjoene bol inštalovaný stacionárny stroj SF220, denne vyrábajúci 220 m³ snehu.

Espen Vetsch, vedúci parku lyžiarskeho strediska Sjusjoen: „Snowfactory fungoval bez problémov 24 hodín denne. Bol som skontrolovať prevádzku iba raz denne. Napojenie na ATASSplus mi umožnilo sledovať stroj zo vzdialenosti. Stroj si vyžaduje veľmi jednoduchú obsluhu, pretože funguje v plnoautomatickom režime. Veľký dojem na mňa urobil servisný a inštalčný tím. V prípade otázok boli vždy k dispozícii a veľmi často ma informovali o 100-percentnej funkčnosti zariadenia.“

„Kvalita snehu je fantastická, a stroj funguje skutočne dobre,“ potvrdzuje Geir Flage, manažér zodpovedný za údržbu a za stroj Snowfactory Geilo.

Snowfactory umožňuje otvárať sezónu v septembri

V lyžiarskom stredisku Geilo sa uskladnením 20 000 m³ snehu z minuloročnej sezóny podarilo zabezpečiť zjazdovú trať pripravovanú výlučne na tréningové účely už dva mesiace pred začiatkom sezóny. Pomocou stroja Snowfactory od spol. TechnoAlpin sa trať udržiava a straty v dôsledku topenia snehu sú vyrovnané. V Geilo bol inštalovaný mobilný stroj SF100, ktorý denne vyrába 100 m³ snehu.

„Kombinácia uskladneného snehu a stroja Snowfactory funguje super,“ pochvaľuje si Stein Verpe, konateľ Geilo.

Plánovacia istota zabezpečená pomocou Snowfactory v Idre Fjäll

Idre Fjäll, lyžiarske stredisko dokázalo ako prvé stredisko vo Švédsku otvoriť

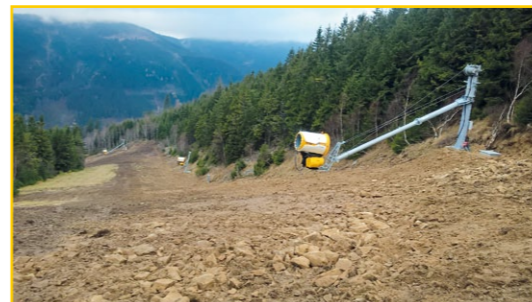

sezónu vďaka uskladnenému snehu a mobilnému stroju Snowfactory SF100. Kjell Skoglund, vrchný manažér lyžiarskeho strediska, podľa vlastných údajov je veľmi spokojný so Snowfactory a uvádza, že odteraz ho bude používať aj pri plusových teplotách.

„Osobitne na mňa zapôsobil rozvodový systém. Dokázal som rozprašovať sneh do vzdialenosti 85 metrov. Stroj je prehľadne skonštruovaný, a preto je jednoduchý v prevádzke,“ – Jonas Pålsson, zodpovedný za Snowfactory v Idre Fjäll

TechnoAlpin pokračuje na ceste k úspechu

V tomto roku oslavuje TechnoAlpin svoje 25. výročie a svetový líder sa môže aj tento rok tešiť z množstva obchodov. V minulom obchodnom roku 2014/2015 dosiahol obrát 145 miliónov €. Podiel spoločnosti na trhu sa pohybuje okolo 60 %. Výsledky aktuálneho obchodného roku sa ukazujú podobne úspešne. Už v novembri bolo pre túto sezónu dodaných 6 000 snežných zariadení – ešte nikdy počas histórie spoločnosti to nebolo tak skoro. Celkovo je nainštalovaných okolo 85 000 snežných zariadení po celom svete. V lete sa zrealizovalo celkom 300 projektov. Dôležitú úlohu pri dosiahnutom úspechu skupiny má pobočka TechnoAlpin East Europe. Pre optimálne riadenie početných

Otvorenie svetového pohára v Klingenthal so Snowfactory

Stroj Snowfactory zabezpečuje istotu plánovania podujatí všetkých druhov. Preto nemecký lyžiarsky zväz (DSV) kúpil 2 mobilné stroje SF100, ktoré sú v prevádzke na lyžiarskom mostíku v Klingenthal od 22. októbra, aby bol zaručený priebeh otvorenia Svetového pohára v skokoch na lyžiach. Stroje v Klingenthal vyrobila pre toto podujatie cca 3 000 m³ snehu. „Manipulácia, náklady na energie a napokon produkt sú veľmi dobré, takže

projektov bol realizačný tím rozšírený. Naďalej sa hľadajú noví motivovaní zamestnanci pre túto pobočku. Pobočka v Žiline má v súčasnosti 16 zamestnancov. V posledných rokoch bolo vo východnej Európe inštalovaných asi 200 čerpacích staníc. Aby sa zaisťovala spoľahlivá údržba a servis čerpacích staníc, bol servisný tím TechnoAlpin East Europe špeciálne vyškolený výrobcami KSB, Caprari a Kaeser. Tak sa dnes môže ponúkať servis na kompletný zasnežovací systém. Úspešnú sezónu má za sebou aj TechnoAlpin East Europe, ktorá do dnešného dňa umiestnila na slovenský, český a poľský trh už 300 snežných zariadení. Veľký počet zákazníkov dôveruje spoločnosti a lepšej kvalite snehu. Spoliehajú sa na jeho optimálnu kvalitu pri hraničnej teplote, ktorú zaisťuje technika pri 16 stupňoch riadenia a 9 stupňoch kvality.

V krátkosti by sme radi predstavili jeden z našich najväčších tohtoročných projektov v Čechách: Lyžiarske stredisko Sněžník Dolní Morava (CZE). Rozprestiera sa v nadmorskej výške od 650 do 1 140 m a dá sa zasnežiť na 100 %. V uplynulých rokoch experti spoločnosti TechnoAlpin zmodernizovali a zautomatizovali existujúce zariadenie. V roku 2015 sa ukončila prestavba doterajšieho zariadenia, ktoré je v súčasnosti úplne riadené softvérom ATASSplus. Existujúce čerpacie stanice sa rozšírili a zautomatizovali. Na zásobovanie vodou boli nainštalované potrubia sys-

otvoreniu Svetového pohára v skokoch na lyžiach by nič nemalo stáť v ceste,“ – hovorí Marcus Stark, viceprezident strediska Klingenthal.

tému Alpinal®, ktoré sa vyznačujú dlhou životnosťou a bezpečnosťou. Existujúce šachty nahradili armovanými šachtami TechnoAlpin. Už v roku 2014 bolo do strediska dodaných 15 nových ventilátorových kanónov, ktoré budú tohto roku doplnené ďalšími 32 snežnými delami TF10. Pri výstavbe v roku 2015 sa kompletne zrekonštruovala trasa s hlavnými zjazdovkami. Tak sa skrátí čas zasnežovania a výrazne sa zvýši kvalita snehových podmienok. Okrem nových snežných diel sa zmodernizoval a zvýšil aj výkon čerpadiel. Projekt rekonštrukcie a rozšírenia lyžiarskeho strediska sa začal v roku 2012 a vyznačoval sa partnerskou spoluprácou medzi zodpovednými v Dolnej Morave a spoločnosťou TechnoAlpin. Aj preto sa spoločnosť Dolní Morava rozhodla pre servisnú zmluvu na ďalšie obdobie. Tým sa zabezpečí, že inštalované zariadenie budú mať vždy optimálnu údržbu. Ešte viac sa tak zvýši jeho efektívnosť a spoľahlivosť. Fanúšikovia lyžovania sa môžu tešiť. Spoločnosť TechnoAlpin sa tiež podieľa na zasnežovaní v Jasnej, v najväčšom lyžiarskom stredisku na Slovensku. V budúcom roku sa tam budú 5. – 6. marca konať po prvýkrát FIS preteky Svetového pohára. Celkovo v Jasnej zabezpečí garanciu kvalitného snehu 350 ks snežných tyčí TechnoAlpin. Čerpadlá poskytujú celkom 280 l/s. Celý systém je ovládaný pomocou softvéru Liberty. Prajeme nášmu partnerovi veľa úspechov.

Univerzálne vozidlo pre lyžiarske parky a trate – PistenBully 400 ParkPro 4F

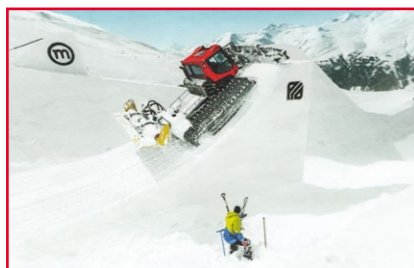
V profesionálnom segmente snežných parkov vznikajú stále vyššie a v poslednom čase neraz aj nezvyčajné požiadavky. Po skúsenostiach z iných parkov ponúka čoraz viac lyžiarskych stredísk, medziiným aj pre „normálnych“ lyžiarov a snoubordistov, niečo, čo zvyšuje atraktivitu a príťažlivosť stredísk. Prirodzene sa tým menia aj predpoklady na mnohostrannosť využitia vozidiel na prácu na lyžiarskych tratiach a zároveň možnosti špecifického nasadenia v parkoch.

Vozidlom PistenBully 400 ParkPro 4F prijala firma Kässbohrer výzvu na realizáciu týchto požiadaviek. ParkPro bol vyvinutý špeciálne na vytváranie a úpravu fanparkov, borderkrosu a skikrosu na základe požiadaviek prevádzkovateľov parkov z celého sveta. Kooperujúca firma Schneestern toto vozidlo minulý rok testovala pri nasadení na celosvetových podujatiach. Ohlas bol mimoriadne pozitívny. Tento model je kompletne vybavený inovatívnou technikou. Svoju úspešnú cestu začal v minulom roku v USA – medzitým jazdí na

severoamerických zjazdovkách už viac ako 50 PistenBully 400 ParkPro. Teraz má toto vozidlo nasmerované už aj do Európy a ďalej do celého ostatného sveta.

Inovatívna technika na efektívnu výstavbu lyžiarskych parkov: radlica SwitchBlade² a jej nosič s rýchlopínacím systémom

Parková radlica 2. generácie SwitchBlade² je momentálne najširšou a najlepšou rad-

licou. Dokáže vytvoriť mnoho špecifických detailov v parku, a tým uľahčiť a urýchliť jeho komplexné vytvorenie. Novinkou sú rezné hrany na bočných ušiach radlice, pomocou ktorých možno ľahko vytvoriť požadovanú ostrú hranu na skokoch. „Uši“ radlice sú predĺžené o 15 cm a vytvárajú tak väčšiu upravovanú plochu medzi pásmi a krajom radlice.

Radlica sa vyznačuje veľmi jednoduchou obsluhou pomocou nového jednoručného ovládača. Predný nosič náradia s rýchlopínaním bol prepracovaný tak, aby sa ešte viac vylepšila jeho kinematika. Tým sa pohybový rozsah radlice zvýšil na 137 stupňov a zväčšil aj rozsah úpravy pomocou radlice. Stlačením jedného tlačidla na ovládači sa radlica nastaví do priamej polohy rovnobežne s upravovanou plochou. V kombinácii s novou sťahovacou lištou na spodnej časti radlice sa tak dosiahne perfektné zarovnanie terénu pri sťahovaní snehu spätným chodom.

Zosilnená radlica má zabudované úchyty pre možnosť transportu, napr. snežných kanónov, pracovných boxov a rôznych parkových prvkov. Konštrukcia tejto radlice znižuje namáhavú a drahú ručnú prácu a umožňuje vytváranie nových, kreatívnych terénnych tvarov.

Inovatívna technika na efektívnu výstavbu lyžiarskych parkov: fréza ParkFlex a jej nosič s rýchlopínacím systémom

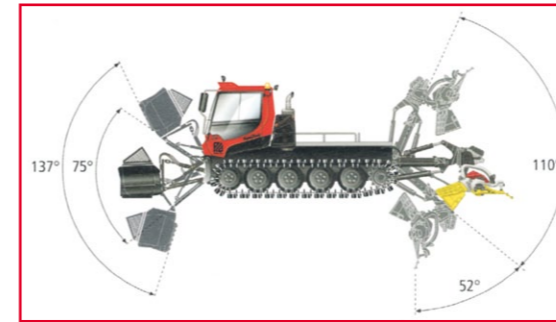
ParkFlex fréza už viac rokov predstavuje vysokú úroveň na perfektnú úpravu lyžiarskych tratí. Pre každodenné použitie a pohodu boli inovované funkcie, ktoré sú

citlivo integrované v radiacom systéme AHYD. Vytvárajú tak úplne nové možnosti spôsobov práce, čím sa dosiahne efektívnejšie modelovanie parkových prvkov. Rozšírili sa možnosti ovládania frézy priamo vodičom, ktorý môže ľubovoľne prostredníctvom proporcionálne plynulých funkcií jemne ovládať frézu a dávať ju do potrebnej polohy. Tieto informácie vodič priebežne sleduje na zobrazovacích prístrojoch, a tak má trvalo spätnú väzbu na činnosť frézy bez toho, aby sa musel pozerieť dozadu.

Ručný ovládač: PistenBully jednou rukou

Ešte nikdy nemalo vozidlo PistenBully také intuitívne ovládanie. Nový, špeciálne vyvinutý jednoručný ovládač (joystick) predstavuje novú úroveň v možnostiach ovládania a v flexibilitě frézy a radlice súčasne. Jedným tlačidlom ovládača sa fréza automaticky vyrovná do horizontálnej polohy. Citlivé proporcionálne ovládanie umožňuje mimoriadne jemné položenie frézy na terén, čím sa minimalizuje prítlak na sneh. Potenciometrom zabudovaným v ovládači možno spojito meniť otáčky motora frézy. Ďalším otočným prvkom na jednoručnom ovládači sa riadi prítlak frézy. Jazda vozidla sa riadi a ovláda jednou rukou páčkami s guľôčkami, aby druhá

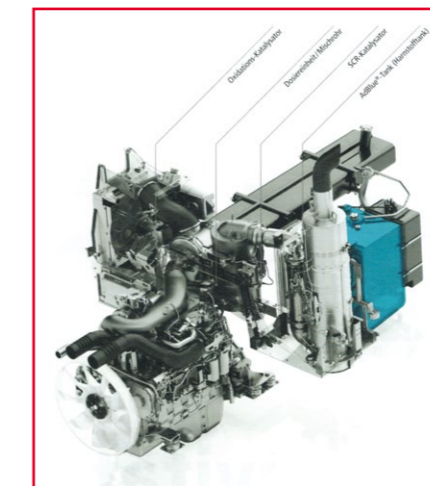
ruka bola na ručnom ovládači prídavných zariadení. Tri druhy voliteľných profilov – agresívny, normálny a jemný – umožňujú rôzne spôsoby ovládania vozidla podľa schopností vodiča. Ručný ovládač je konštruovaný tak, že vodič pri ovládaní vozidla nemusí dať z neho ruku dole.

ParkPro s motorom technológie Tier 4 final

Vo vozidlách PistenBully 400 ParkPro zaviedla firma Kässbohrer Geländefahrzeug AG v minulom roku nový štandard v úrovni výfukových plynov Tier 4 final a opäť tým potvrdila svoje vedúce postavenie v inovačných riešeniach pri znižovaní obsahu pevných častíc a skleníkových plynov vo výfukových plynoch snežných pásových vozidiel. Hodnoty emisií, ktoré sú predpísané podľa normy Tier 4 final, sa dosiahli kombináciou Diesel-oxidačného katalyzátora so SCR katalyzátorom. Práve tento spôsob podstatne redukuje hodnoty NOx a pevných prachových častíc. V súčasnosti 23 vozidiel vyrobených s motormi spĺňajúcimi normu Tier 4 final vytvorí rovnaké množstvo výfukových plynov ako jedno vozidlo s motorom, ktoré pôvodne ešte vyhovovalo norme Tier 1!

Prevodový systém PistenBully 400 ParkPro 4F

Prostredníctvom novej planétovej prevodovky (pomer 17 : 1) získalo vozidlo ParkPro 4F mimoriadne veľkú tlačnú silu. To umožňuje vysokú profesionálnu prácu aj v teréne s extrémnymi sklonmi a efektívne premiestňovanie snehu. Dôležité je, že si vodič môže prispôbiť jazdné vlastnosti vozidla individuálne podľa svojich požiadaviek: športový mód pre agresívnu jazdu, normálny alebo jemný jazdný mód podľa toho, čo si situácia vyžaduje.

Kabína vodiča: nastúpiť, pustiť muziku a vyštartovať!

Vozidlo ParkPro poskytuje vodičovi pohodlné, ergonomické a plne funkčné pracovné prostredie. Ide o komfortné vykurovanie priestoru nôh, ergonomické sedadlo vodiča, dostupnosť jednotlivých prístrojov.

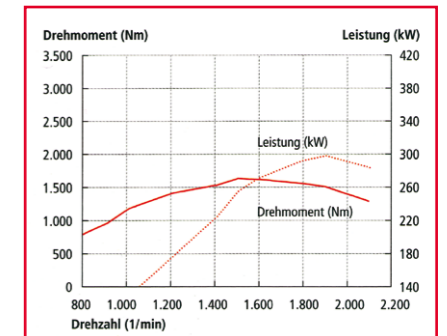
Technológia Bluetooth sa stará o to, aby vodič bol v stálom kontakte so svojou pracovnou skupinou pri budovaní prvkov lyžiarskeho parku. Vozidlo má veľmi dobré vnútorné ozvučenie, prostredníctvom USB rozhrania možno pripojiť hudobné zdroje

alebo dobíjať mobilný telefón. Priestraná kabína je konštruovaná zo špeciálnych plastov a zodpovedá certifikácii ROPS. Veľké presklenie poskytuje perfektný výhľad všetkými smermi. Vonkajšie bočné zrkadlá sú vyhrievané a elektricky ovládateľné. Perfektná zvuková izolácia v podlahe, prekrytí motora a vo vonkajšom opláštení vytvára v kabíne tichú a príjemnú pracovnú atmosféru. Pri nízkych teplotách zabezpečujú dostatok tepla dva nezávislé tepelné výmenníky s ventilátormi, ktoré navyše vyhrievajú všetky okná.

Jednoducho – Tvoj domov cez deň i v noci.

Vysoký výkon 6-valcového radového dieseleového motora so vstrekováním Common-Rail sa vyznačuje nízkou spotrebou paliva, nízkym hlukom a minimálnou úrovňou výfukových emisií. Prostredníctvom systému dodatočného ošetrovania výfukových spalin spĺňa motor normu Tier 4 final. SCR katalyzátor s AdBlue v spojení so spätným vedením spalin, redukuje dusíkaté emisie. Diesel-oxidačný katalyzátor potláča vznik CO a uhľovodíkov.

Motor Cummins celý výkon 298 kW (400 koní) a maximálny krútiaci moment 1 627 Nm, ktorý dosahuje pri 1 500 ot./min., prenáša na upravovanie lyžiarskeho terénu. Prostredníctvom variabilného turbopreplňovača dosahuje motor aj pri nízkych otáčkach vysoký krútiaci moment,

a preto vozidlo reaguje pružne aj pri pomalej detailnej práci. Patentovaný Fleetguard filter (s riadenou ochranou) s použitím nanotechnológie zabezpečuje optimálnu filtráciu paliva. Direct-flow vzduchový filter znižuje počet intervalov výmeny filtrov.

Technické údaje dieseleového motora:

Typ	Cummins QSL9 Tier4F
Počet valcov	6
Objem valcov	8,9 l/8 900 cm ³
Výkon podľa ECE	298 kW/400 PS
Maximálny krútiaci moment	1 627 Nm pri 1 500 ot./min.
Spotreba paliva	od 18 l/hod.
Objem palivovej nádrže	260 l
Norma obsahu spalin	EPA Tier 4/EU 4

Bezesporu největší českou novinkou roku 2013 byl zcela nový lyžařský areál se třemi lanovkami na 1028 metrů vysokém Plešivci u obce Abertamy, jehož projekt byl připravován řadu let.

Místem realizace je „trojúhelník“ Plešivec – Abertamy – Pstruží a lyžaře v novém středisku přepravují hned dvě odpojitelné čtyřsedačkové lanovky (vůbec poprvé tak budou u nás postaveny v jednom areálu 2 odpojitelné lanovky naráz), jedna neodpojitelná čtyřsedačka, dva lyžařské vleky a čtyři dopravní pásy Sunkid tvořící dětské centrum, celková hodinová přepravní kapacita střediska tak dosahuje hodnoty téměř 13 400 osob. Centrální páteří areálu je

787 metrů dlouhá lanovka Modes Grund (po Karlově jde o druhou nejkratší odpojitelnou lanovku v ČR), která obsluhuje hned 5 sjezdových tratí všech náročností. Naopak lanovka ze Pstruží na Plešivec s délkou trasy 1 391 m má za úkol především primární dopravu lyžařů z parkoviště do areálu, i podél ní se však vinou atraktivní dlouhé modré pisty. Obě odpojitelné čtyřsedačky jsou provedeny v jednotném provedení, kdy dolní poháněcí stanice s nástupem kolmým k ose trati jsou opatřeny vysokým opláštěním

Poslední podpěra a horní stanice lanovky Pstruží – Plešivec, vlevo lanovka Modes Grund

Horní vratná stanice lanovky Pstruží – Plešivec

a naopak horní vratné stanice se vyznačují velmi krátkou délkou a nízkým tunelovitým zakrytím staničních dopravníků. Opláštění všech čtyř stanic je navíc opatřeno imitací dřeva, takže bude vše ladit s okolní přírodou. Jediná neodpojitelná čtyřsedačka dlouhá 358 metrů s rozběhovým pásem je umístěna na Plešivecké louce, což je cvičná sjezdovka určená především pro začátečníky. Celkem napočítáme v novém areálu devět 100 % technicky zasněžovaných a 40 až 60 metrů širokých sjezdových tratí o souhrnné délce 12 km, z nichž jedna je černá (nejdelší v Krušných horách), jedna červená a zbývající pak modré, nejdelší sjezdovka vede z vrcholu Plešivce až do Pstruží a se započítáním propojovacích cest měří úctyhodných 4 250 metrů. Tři sjezdovky jsou vybaveny umělým osvětlením pro večerní lyžování.

Poslední podpěra lanovky Pstruží – Plešivec

Horní stanice lanovek Pstruží – Plešivec (vlevo) a Modes Grund (vpravo)

Technické údaje:

	Pstruží - Plešivec	Modes Grund	Plešivecká louka
Typ	CD4	CD4	CF4
Tažná větev	pravá	pravá	pravá
Umístění pohonu	dolní stanice	dolní stanice	dolní stanice
Systém napínání	hydraulický	hydraulický	hydraulický
Umístění napínání			dolní stanice
Přepravní kapacita	2 400 osob/hod.	2 400 osob/hod.	2 381 osob/hod.
Šikmá délka	1392 m	806 m	358 m
Vodorovná délka			
Dolní stanice			
Horní stanice			
Převýšení	307 m	232 m	74 m
Průměr dopravního lana			
Výkon pohonu	377 kW	262 kW	70 kW
Max. dopravní rychlost	5,0 m/s	5,0 m/s	
Čas jízdy			
Vzdálenost kabin	30 m	30 m	
Časový interval kabin	6,0 s	6,0 s	6,0 s
Počet sedaček	99	58	48
Počet podpěr	13 (z toho 3 tlačné)	7 (z toho 1 tlačná)	3 (z toho 0 tlačných)
Výrobce	Leitner	Leitner	Leitner
Rok výstavby	2014	2014	2014

Na základě provedeného výběrového řízení se dodavatelem lanových drah stala firma Leitner a systému technického zasněžování pak skupina Demac-Lenko. Sněžná pásová vozidla pro úpravu sjezdovek dodala firma Prinoth.

Původně měl být areál na Plešivci v provozu již v zimní sezóně 2012/2013, avšak z důvodu náročnosti byla jeho výstavba rozdělena do dvou částí. Na podzim 2012 tak kromě vykáčení tras pro nové lanovky a sjezdovky byly provedeny přípravné práce související s instalací systému technického zasněžování. Hned po zimní přestávce byla z Itálie dodána veškerá technologie všech tří lanových drah, což zahrnovalo mj. také 205 sedaček. Následně byly během května a června vybetonovány betonové základy a patky, díky čemuž bylo možno v půlce července usadit prostřednictvím vrtulníku Kamov 32 (jednalo se o premiérové nasazení tohoto stroje na výstavbě lanovky v České republice) švýcarské firmy Heliswiss podpěry všech lanovek. Jako další na řadu přišla montáž jednotlivých stanic – zatímco krátká neodpojitelná lanovka byla kompletně smontována ještě v průběhu června a července, montáž náročnějších odpojitelných lanovek probíhala v období července až září. V půlce září již bylo na všech lanovkách rozvinuto a zapleteno dopravní lano a po usazení sedaček byl přelom září a října ve znamení provádění zátěžových zkoušek. Zbývalo již jen dokončení montáže opláštění stanic odpojitelných lanovek, takže uvedení nového lyžařského areálu do provozu v nové zimní sezóně již nestálo nic v cestě.

Centrální parkoviště je umístěno ve Pstruží poblíž silnice z Ostrova do Perninku, další parkovací kapacity jsou umístěny pod sjezdovkou Plešivecká louka, která je dostupná po silnici z Abertam. Taktéž zázemí areálu je centralizováno do Pstruží (půjčovna, servis, aprés-ski bar) a pod Plešiveckou louku (servis, půjčovna, lyžařská škola). Celková investice do nového areálu vyšplhala k půl miliardě korun a byla částečně hrazena z dotací Evropské unie. V další etapě se středisko zaměří především na letní aktivity, aby byl areál atraktivní i pro turisty a cyklisty. Na vrcholu Plešivce si lze z 16-metrové rozhledny z roku 1895 s 66 schody vychutnat výhled na okolní Krušné hory s jejich nejvyšším vrcholem Klínovec, Doupovské hory, Slavkovský les a Český les, umístěn zde je také horský hotel.

text a foto:
Ing. Radim Polcer

Horní vratná stanice lanovky Modes Grund

Poslední podpěra krátké lanovky Plešivecká louka

Horní stanice krátké lanovky Plešivecká louka

Nová biznis třída v lyžařském středisku.

LEITNER Premium Chair

TECHNOLOGY THAT CARES FOR SNOW

